

RAPORT
O STANIE GMINY
DĄBROWA ZIELONA

Dąbrowa Zielona, 2019

2018

SPIS TREŚCI

I. Wstęp.....	3
II. Informacje ogólne.....	3
A. Ogólna charakterystyka.....	3
B. Demografia.....	3
III. Informacje finansowe.....	4
IV. Uchwały Rady Gminy Dąbrowa Zielona.....	4
V. Informacja o stanie mienia komunalnego.....	10
VI. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii.....	11
A. Strategia Rozwoju.....	11
B. Oświata.....	19
C. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	27
D. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.....	27
E. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy.....	27
F. Program Ochrony Środowiska.....	28
G. Plan gospodarki niskoemisyjnej.....	28
H. Program usuwania wyrobów zawierających azbest.....	28
I. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dąbrowa Zielona.....	29
J. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dąbrowa Zielona.....	29
K. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Dąbrowa Zielona na lata 2017-2025.....	30
L. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	30
M. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.....	32
N. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dąbrowa Zielona na lata 2018-2020 oraz jego realizacja.....	32
O. Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Gminie Dąbrowa Zielona.....	35
P. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	36
Q. Inne programy i działania Wójta.....	37

I Wstęp

Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art. 28a ustawy o samorządzie gminnym. Przed Państwem dokument, który rzetelnie i kompleksowo informuje o jakości życia i poziomie rozwoju Gminy Dąbrowa Zielona. Obejmuje on podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów, strategii uchwał rady gminy.

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną Gminy. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe daneo aspektach funkcjonowania gminy w 2018 roku.

Raport powstał na podstawie danych opracowanych przez Kierowników i Dyrektorów wszystkich naszych jednostek organizacyjnych oraz Kierowników Referatów Urzędu Gminy. Informacje podzielone są na bloki tematyczne dotyczące informacji ogólnych o Gminie, informacji finansowych, o stanie mienia i stanowi płaszczyznę do dokonania oceny działalności organu wykonawczego JST w poprzednim roku kalendarzowym – 2018.

Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Dąbrowa Zielona do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości naszej Gminy.

Roku 2018 nie należy oceniać wyłącznie przez pryzmat wykonanych zadań, ale również należy postrzegać jako początek kolejnych projektów i inwestycji, bowiem ponieważ oczekiwania mieszkańców są coraz większe.

W sposób strategiczny i przemyślany dążymy do ich realizacji, starając się jednocześnie pamiętać o utrzymaniu urokliwego, wiejskiego charakteru naszej Gminy.

II. Informacje ogólne

A. Ogólna charakterystyka

Gmina Dąbrowa Zielona to gmina wiejska znajdująca się w województwie śląskim, we wschodniej części powiatu częstochowskiego; położona jest w odległości ok. 35 km od Częstochowy – stolicy powiatu.

Administracyjnie Gmina Dąbrowa Zielona zajmuje obszar 100,33 km². Graniczy od północy z gminą Gidle, od północnego-wschodu z gminą Żytno, gminami położonymi w powiecie radomszczańskim w województwie łódzkim, od południowego -wschodu z gminą Konięcpol, od południowego - zachodu z gminą Przyrów, a od zachodu z gminami Mstów i Kłomnice.

Na terenie gminy działa 14 sołectw: Borowce, Dąbek, Cielętniki, Cudków, Dąbrowa Zielona, Nowa Wieś, Olbrachcice, Raczkowice, Raczkowice-Kolonia, Lipie, Soborzyce, Święta Anna, Ulesie, Zaleszczyzny. Na terenie Gminy znajdują się: Gminne Przedszkole z dwoma oddziałami zamiejscowymi, dwie publiczne szkoły podstawowe oraz jedna niepubliczna szkoła podstawowa, żłobek, biblioteka, Dom Senior Wigor, Środowiskowy Dom Samopomocy, Gminny Ośrodek Kultury, urząd pocztowy. Ochronę przeciwpożarową zapewnia dziewięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Opiekę medyczną zapewniają dwie przychodnie lekarskie i trzy apteki.

Gmina Dąbrowa Zielona jest gminą typowo rolniczą. Znaczną część obszaru zajmują użytki rolne (62%) i lasy (31%). Z dumą możemy powiedzieć, że jesteśmy gminą ekologiczną. U nas nie hałasują i nie dymią wielkie zakłady przemysłowe, więc powietrze jest czyste, a ziemia i woda nie są skażone odpadami chemicznymi.

B. Demografia

Na terenie Gminy Dąbrowa Zielona 3873 osób ma stałe zameldowanie, z czego 50,51% stanowią kobiety (1956), a 49,49% mężczyźni (1917). Najwięcej mieszkańców posiada sołectwo Dąbrowa Zielona – 894, natomiast najmniej sołectwo Cudków + Niebyła – 78 mieszkańców. W porównaniu do roku poprzedniego 2017 liczba mieszkańców zmalała o 24 osoby (3897). Gmina Dąbrowa Zielona ma ujemny przyrost naturalny wynoszący – 26,

z czego w 2018r. największy ubytek naturalny był w sołectwie Dąbrowa Zielona (- 9), a przyrost naturalny był w sołectwie Raczkowice (+1). W porównaniu do roku 2017r. ubytek naturalny pozostaje na tym samym poziomie (-26). W 2018 roku urodziło się 37 dzieci, w tym 20 – 54,05% dziewczynek i 17 – 45,95% chłopców. W 2018 roku zarejestrowano 94 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 118 wymeldowań z pobytu stałego. 60,34% mieszkańców Gminy Dąbrowa Zielona jest w wieku produkcyjnym, 16,31% w wieku przedprodukcyjnym, a 23,34% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

III. Informacje finansowe

W roku 2018 zrealizowano dochody w kwocie 19.122.558,53 zł. z czego dochody majątkowe 1.933.955,49 zł., zaś wydatki zrealizowano w kwocie 20.791.744,37 zł. w tym wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 6.709.724,46 zł. W wyniku tak wykonanych dochodów i wydatków powstał deficyt w kwocie 1.669.185,84 zł.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano przychody w kwocie 8.351.994,22 zł, rozchody w roku 2018 wyniosły 619.820,00 zł na co złożyły się spłaty kredytów i pożyczek oraz udzielone pożyczki w kwocie 23.000,00 zł. Kredyty i pożyczki spłacane są zgodnie harmonogramami spłat. Wszystkie zobowiązania regulowane są terminowo.

Realizując postanowienia uchwały budżetowej na rok 2018 wraz ze zmianami zadłużenie gminy wynosi 46,65% zrealizowanych dochodów budżetowych ogółem. Obsługa zadłużenia wyniosła 191.712,28 zł. Wykonując budżet w 2018 roku wypracowano nadwyżkę operacyjną w wysokości 16,24% zrealizowanych dochodów budżetowych ogółem. Zachowane zostały również postanowienia art. 243 ustawy o finansach publicznych poprzez nieprzekroczenie relacji określonej w/w artykule. Realizując budżet na rok 2018 dokonywane były zmiany budżetu poprzez wydanie zarządzeń dotyczących zmian w budżecie. Wydano ich 14 w roku 2018. Wydano 2879 decyzji w zakresie podatków lokalnych oraz w/s zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.

Gmina realizowała zadania własne oraz zlecone przez Budżet Państwa. Szczegółowa informacja dotycząca realizacji budżetu została przedstawiona w sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Dąbrowa Zielona za rok 2018 przyjętym Zarządzeniem Nr 0050.41.2019 Wójta Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 27 marca 2019 r.

IV. Uchwały Rady Gminy Dąbrowa Zielona

Lp.	Nr uchwały	Data podjęcia	W sprawie:
1	XXXVII/251/2018	31.01.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2029
2	XXXVII/252/2018	31.01.2018	zmian w budżecie gminy na 2018 rok
3	XXXVII/253/2018	31.01.2018	zaciągnięcia pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajowego w Katowicach na wyprzedzające finansowanie inwestycji współfinansowanych z Unii Europejskiej
4	XXXVII/254/2018	31.01.2018	zaciągnięcia pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów
5	XXXVII/255/2018	31.01.2018	ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Dąbrowa Zielona oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania przez publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe prowadzone na terenie Gminy Dąbrowa Zielona przez osoby prawne lub fizyczne inne niż Gmina Dąbrowa Zielona

6	XXXVII/256/2018	31.01.2018	nadania nazw ulicom w miejscowościach Dąbrowa Zielona, Cielętники, Soborzyce, gm. Dąbrowa Zielona
7	XXXVII/257/2018	31.01.2018	wyrażenia zgody na odpłatne nabycie nieruchomości
8	XXXVIII/258/2018	27.02.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF) na lata 2018 - 2029
9	XXXVIII/259/2018	27.02.2018	zmian w budżecie gminy na 2018 rok
10	XXXVIII/260/2018	27.02.2018	zmiany uchwały nr XXXVII/254/2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku
11	XXXVIII/261/2018	27.02.2018	zmiany uchwały nr VII/50/2015 z dnia 10 czerwca 2015 roku w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu
12	XXXVIII/262/2018	27.02.2018	zmiany uchwały nr XXXV/236/2017 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 30 listopada 2017 roku w sprawie przyjęcia Roczno Programu współpracy Gminy Dąbrowa Zielona z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami pożytku publicznego na 2018 rok
13	XXXVIII/263/2018	27.02.2018	zmiany uchwały nr XXXVI/249/2017 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 29 grudnia 2017 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Dąbrowa Zielona na rok 2018
14	XXXIX/264/2018	27.03.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2029
15	XXXIX/265/2018	27.03.2018	zmian w budżecie gminy na 2018 rok
16	XXXIX/266/2018	27.03.2018	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zlokalizowanego w gminie Dąbrowa Zielona, w miejscowości Lipie
17	XXXIX/267/2018	27.03.2018	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zlokalizowanego w gminie Dąbrowa Zielona w miejscowości Święta Anna
18	XXXIX/268/2018	27.03.2018	w sprawie określenia wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach prowadzonych przez Gminę Dąbrowa Zielona
19	XXXIX/269/2018	27.03.2018	podziału Gminy Dąbrowa Zielona na okręgi wyborcze w wyborach do Rady Gminy
20	XXXIX/270/2018	27.03.2018	podziału Gminy Dąbrowa Zielona na stałe obwody głosowania, ustalenie ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych
21	XXXIX/271/2018	27.03.2018	przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dąbrowa Zielona w 2018 roku
22	XL/272/2018	27.04.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2029

23	XL/273/2018	27.04.2018	zmian w budżecie gminy na 2018 rok
24	XL/274/2018	27.04.2018	zmiany uchwały nr LII/296/2014 w sprawie uchwalenia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dąbrowa Zielona
25	XL/275/2018	27.04.2018	wyrażenia zgody na przedłużenie umowy najmu lokalu użytkowego na kolejny okres ważności
26	XL/276/2018	27.04.2018	przyjęcia sprawozdania z realizacji rocznego programu współpracy Gminy Dąbrowa Zielona z organizacjami pozarządowymi
27	XL/277/2018	27.04.2018	zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Gminnego Ośrodka Kultury w Dąbrowie Zielonej za 2017 rok
28	XLI/278/2018	29.05.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2029
29	XLI/279/2018	29.05.2018	zmian w budżecie gminy na 2018 rok
30	XLI/280/2018	29.05.2018	ustalenia maksymalnej wysokości pożyczek udzielanych przez Wójta Gminy Dąbrowa Zielona w roku budżetowym 2018
31	XLI/281/2018	29.05.2018	ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Dąbrowa Zielona
32	XLI/282/2018	29.05.2018	ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Dąbrowa Zielona miejsc sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży
33	XLI/283/2018	29.05.2018	uchylenia uchwały nr XL/277/2018 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Gminnego Ośrodka Kultury w Dąbrowie Zielonej za 2017 rok
34	XLI/284/2018	29.05.2018	uchylenia uchwały Rady Gminy Dąbrowa Zielona nr XL/274/2018 z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie zmiany uchwały nr LII/296/2014 z dnia 29 września 2014 roku w sprawie uchwalenia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dąbrowa Zielona
35	XLI/285/2018	29.05.2018	zmiany uchwały nr LII/296/2014 z dnia 29 września 2014 roku w sprawie uchwalenia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dąbrowa Zielona
36	XLII/286/2018	27.06.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2029
37	XLII/287/2018	27.06.2018	zmian w budżecie gminy na 2018 rok

38	XLII/288/2018	27.06.2018	zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z budżetu gminy za 2017 rok
39	XLII/289/2018	27.06.2018	udzielenia absolutorium dla Wójta Gminy Dąbrowa Zielona za 2017 rok
40	XLII/290/2018	27.06.2018	zmiany uchwały nr XXXIX/271/2017 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 27 marca 2017 roku w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dąbrowa Zielona w 2018 roku
41	XLII/291/2018	27.06.2018	wprowadzenia odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie Gminy Dąbrowa Zielona
42	XLII/292/2018	27.06.2018	określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć nauczyciela pedagoga, psychologa, logopedy, terapeuty pedagogicznego i doradcy zawodowego w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Dąbrowa Zielona
43	XLII/293/2018	27.06.2018	ustalenia wysokości wynagrodzenia dla Wójta Gminy Dąbrowa Zielona
44	XLIII/294/2018	30.08.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2029
45	XLIII/295/2018	30.08.2018	zmian w budżecie gminy na 2018 rok
46	XLIII/296/2018	30.08.2018	przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru zlokalizowanego w gminie Dąbrowa Zielona, w miejscowości Raczkowice
47	XLIII/297/2018	30.08.2018	wprowadzenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Dąbrowa Zielona
48	XLIII/298/2018	30.08.2018	rozpatrzenia skargi na Dyrektora Szkoły Podstawowej im. Władysława Broniewskiego w Dąbrowie Zielonej
49	XLIV/299/2018	5.09.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2029
50	XLV/300/2018	17.10.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018-2029
51	XLV/301/2018	17.10.2018	zmian w budżecie gminy na 2018 r.
52	XLV/302/2018	17.10.2018	wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości położonych w miejscowości Dąbrowa Zielona
53	XLV/303/2018	17.10.2018	zmiany Statutu Gminy Dąbrowa Zielona

54	I/1/2018	19.11.2018	wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Dąbrowa Zielona
55	I/2/2018	19.11.2018	wyboru Wiceprzewodniczących Rady Gminy Dąbrowa Zielona
56	II/3/2018	4.12.2018	wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Dąbrowa Zielona
57	III/4/2018	4.12.2018	w sprawie powołania stałych komisji Rady Gminy Dąbrowa Zielona
58	II/5/2018	4.12.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF) na lata 2018-2029
59	II/6/2018	4.12.2018	zmian w budżecie gminy na 2018 rok
60	II/7/2018	4.12.2018	zmiany uchwały Nr VIII/50/2015 z dnia 10 czerwca 2015 roku w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu
61	II/8/2018	4.12.2018	udzielenia pomocy rzeczowej dla powiatu częstochowskiego na realizację zadania pn. Remont chodnika w miejscowości Borowce w ciągu drogi powiatowej nr 1088S
62	II/9/2018	4.12.2018	określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na 2019 roku
63	II/10/2018	4.12.2018	określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych na 2019 rok obowiązujących na terenie gminy Dąbrowa Zielona
64	II/11/2018	4.12.2018	określenia szczegółowych zasad wnoszenia inicjatyw obywatelskich, zasad tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasad promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych i formalnych wymogów, jakim muszą odpowiadać składane projekty
65	II/12/2018	4.12.2018	przyjęcia Rocznej Programu współpracy Gminy Dąbrowa Zielona z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami pożytku publicznego na 2019 rok
66	II/13/2018	4.12.2018	zmiany uchwały nr XXIV/169/2016 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości diety dla sołtysów z terenu Gminy Dąbrowa Zielona
67	II/14/2018	4.12.2018	ustalenia wysokości wynagrodzenia dla Wójta Gminy Dąbrowa Zielona
68	III/15/2018	6.12.2018	odwołania Skarbnika Gminy Dąbrowa Zielona
69	III/16/2018	6.12.2018	powołania Skarbnika Gminy Dąbrowa Zielona

70	IV/17/2018	28.12.2018	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF) na lata 2018-2029
72	IV/18/2018	28.12.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok
72	IV/19/2018	28.12.2018	wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
73	IV/20/2018	28.12.2018	ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe
74	IV/21/2018	28.12.2018	uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej na lata 2019-2029
75	IV/22/2018	28.12.2018	uchwalenia budżetu na 2019 rok
76	IV/23/2018	28.12.2018	zmiany Uchwały Nr II/7/2018 z dnia 4 grudnia 2018 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr VIII/50/2015 z dnia 10 czerwca 2015 roku w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykup
77	IV/24/2018	28.12.2018	zmiany uchwały Nr II/4/2018 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie powołania stałych komisji Rady Gminy Dąbrowa Zielona
78	IV/25/2018	28.12.2018	zmiany uchwały Nr II/10/2018 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 4 grudnia 2018 roku w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych na 2019 rok obowiązujących na terenie gminy Dąbrowa Zielona
79	IV/26/2018	28.12.2018	uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Dąbrowa Zielona na rok 2019
80	IV/27/2018	28.12.2018	szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych
81	IV/28/2018	28.12.2018	Podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do wsparcia w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności związku z realizacją uchwały Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023
82	IV/29/2018	28.12.2018	określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych poniesionych przez gminę w związku z realizacją uchwały Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023
83	IV/30/2018	28.12.2018	szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz określenia szczegółowych warunków

			częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również tryb ich pobierania
84	IV/31/2018	28.12.2018	zmiany uchwały Nr XLI/257/10 w sprawie sposobu sprawiania pogrzebu

V. Informacja o stanie mienia komunalnego

Zgodnie z art. 24 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018r. poz. 2204 ze zm.) do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje Wójt Gminy Dąbrowa Zielona. W zasobie Gminy, który podlegał gospodarowaniu, na dzień 31 grudnia 2018r. znajdowały się tereny o łącznej powierzchni 1. 222 718,00 m² o łącznej wartości 1.746.077,82 złotych. Powierzchnia nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i prawnych wynosiła 42.400 m² o łącznej wartości 89.883,95 złotych.

Wykorzystanie gruntów gminnych przedstawia się następująco:

Lp.	Sposób korzystania	Powierzchnia (m ²)
1.	Grunty komunalne ogółem	1.22718,00
2.	Grunty w użytkowaniu wieczystym	42.400,00
3.	Grunty oddane w trwały zarząd	26.255,00
4.	Grunty oddane w bezpłatne użytkowanie	4.025,00
5.	Grunty rolne wydzierżawione osobom fizycznym	394.310,00
6.	Grunty pozostające w gminnym zasobie nieruchomości	755.503,00

Gmina Dąbrowa Zielona gospodaruje zasobem nieruchomości zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki, na podstawie obowiązujących przepisów prawa, uwzględniając w pierwszej kolejności potrzeby społeczności lokalnej i realizację zadań publicznych. Gminny zasób nieruchomości jest wykorzystywany na cele rozwojowe gminy i dla potrzeb zorganizowanej działalności inwestycyjnej. Założenia te dotyczą w szczególności realizacji urządzeń infrastruktury technicznej, jak i innych, istotnych celów publicznych.

Nabywanie nieruchomości do zasobu w 2018 roku realizowane było w związku z realizacją zadań własnych i zleconych, obowiązków wynikających z przepisów szczególnych oraz realizacją innych celów publicznych, w ramach posiadanych środków finansowych zaplanowanych w budżecie gminy na poszczególne lata.

Gmina Dąbrowa Zielona nabyła:

- nieodpłatnie od osób fizycznych nieruchomości położone w obrębie Ulesie o nr ewid.: 161 o pow. 0,1100 ha, 1487/1 o pow. 0,0021 ha, 796/1 o pow. 0,0040 ha.
- nieodpłatnie od osób fizycznych nieruchomości położone w obrębie Dąbrowa Zielona nr ewid. 1757 o pow. 0,2000 ha, 1760 o pow. 0,0,7800 ha, 1775 o pow. 0,0300 ha, 2169 o pow. 0,0900 ha.
- nabyła w drodze umowy zamiany nieruchomość położoną w miejscowości Dąbrowa zielona o nr ewid. 1419/12 o pow. 0,0557 ha.

Wykorzystanie nieruchomości wchodzących w skład zasobu Gminny wykorzystywany jest zgodnie z wiążącymi organ wykonawczy gminy ustaleniami, które wynikają z uchwał budżetowych podejmowanych na poszczególne lata, w formach prawnych przewidzianych w ustawie Kodeks cywilny, ustawie o gospodarce nieruchomościami, a także w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy.

Dochody z mienia Gminy Dąbrowa Zielona

Lp.	Forma dysponowania nieruchomościami	Uzyskana kwota zł. netto
1.	Opłata za zajęcie pasa drogowego	2.607,69
2	Opłata z tytułu najmu lokali mieszk.	94544,37
3.	Opłata z tytułu najmu lokali użyt.	135284,78
4.	Opłata z tytułu dzierżawy nieruchomości	22469,50
5.	Opłata z tytułu dzierżawy stanowiska targowego	1499,20
4.	Oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste	9.951,74

VI. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

A. Strategia Rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa Zielona powstała z inicjatywy władz samorządu terytorialnego, które dostrzegają potrzebę planowania strategicznego do prawidłowego i efektywnego zarządzania gminą. Konieczność stworzenia nowego dokumentu programowego wyznaczyły przede wszystkim wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania oraz trendy funkcjonowania jednostki. Tym bardziej, że zapewnienie konkurencyjności gminie wymaga gruntownej wiedzy o regionie, otoczeniu i planach w stosunku do jego rozwoju na wyższym szczeblu. Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa Zielona jest podstawowym dokumentem planistycznym określającym główne kierunki rozwoju Gminy w latach 2014–2020.

Strategia składa się z dwóch zasadniczych części:

- I. Analiza uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Dąbrowa Zielona;
- II. Określenie misji, celów i kierunków rozwoju Gminy Dąbrowa Zielona.

Wizja rozwoju Gminy Dąbrowa Zielona do 2020 r. określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując potencjał oraz szanse rozwojowe. Założenia strategiczne odnoszą się przede wszystkim do zagadnień zrównoważonego rozwoju Gminy Dąbrowa Zielona. Jest on tutaj rozumiany przede wszystkim jako proces, w którym skupiają się kierunki działań w zakresie polityki, gospodarki, przestrzeni oraz społeczności, gwarantując jednocześnie zachowanie równowagi środowiska naturalnego oraz bioróżnorodności.

1. Poprawa warunków życia mieszkańców

1. ROZWÓJ E-USŁUG PUBLICZNYCH ORAZ ELEKTRONICZNEJ ADMINISTRACJI

Z tytułu zobowiązań mieszkańców wobec gminy zostały założone indywidualne rachunki bankowe. Dla mieszkańców zostały przygotowane dowody wpłat z uwzględnieniem indywidualnych rachunków bankowych, co ułatwiło mieszkańcom dokonywanie wpłat wszystkich zobowiązań.

Funkcjonuje również system sms-owego powiadamiania mieszkańców SISMS, za pomocą którego mieszkańcy są informowani o zbliżającym się upływie terminu płatności, zagrożeniach atmosferycznych oraz imprezach kulturalnych.

Została wdrożona innowacyjna aplikacja INFOALERT w celu podniesienia jakości oraz szybkości komunikacji pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za przekazywanie mieszkańcom informacji o sytuacjach kryzysowych i zagrożeniach. INFOALERT

automatycznie przetwarza ostrzeżenia transmitowane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

2. ZWIĘKSZENIE OFERTY KULTURALNEJ DLA WSZYSTKICH GRUP WIEKOWYCH

Gminny Ośrodek Kultury w Dąbrowie Zielonej, jako samorządowa instytucja kultury swoją działalnością obejmuje teren administracyjny gminy. Prowadzi działalność określoną statutem poprzez Gminny Ośrodek Kultury, w zakresie upowszechniania kultury, wychowania i edukacji kulturalnej dzieci, upowszechniania czytelnictwa młodzieży i dorosłych.

ZADANIA:

1. Organizowanie imprez artystycznych, rozrywkowych, prowadzenie amatorskich zespołów artystycznych, kół i klubów zainteresowań.
2. Współpraca z organizacjami społecznymi, placówkami kulturalno - oświatowymi i instytucjami artystycznymi oraz z partnerami z zagranicy.
3. Rozpoznawanie i zaspakajanie zainteresowań kulturalnych i czytelniczych mieszkańców gminy.

PRZEGLĄDY GOK 2018:

działanie	instytucja	okres	uczestnicy	publiczność
Gminne eliminacje do Regionalnych Spotkań Recytatorskich	GOK	marzec	40	50
Międzygminny Przegląd Zespołów Ludowych KGW	GOK:DąbrowaZielona, Janów,Mstów,Olsztyn, Przyrów	kwiecień	42	50
Gminny Festiwal "Zielona nutka"	GOK + Szkoła Podstawowa DąbrowaZielona	maj	50	200
Gminny Konkurs "Ekologiczna zagroda"	GOK + Gmina	Maj-lipiec	10	
Gminne Spotkania Wigilijne	GOK,Seniorzy,KGW, MOD,Grupa Nadzieja	grudzień	95	

IMPREZY GOK 2018:

działanie	instytucja	okres	uczestnicy
Koncert laureatów V Powiatowego Festiwalu Kołęd I Pastorałek	GOK + SP w Dąbrowie Zielonej	styczeń	100
Spotkanie Noworoczne	UG,GOK	styczeń	250
Koncert Noworoczny Młodzieżowej Orkiestry Dętej	GOK, Stowarzyszenie MOD	styczeń	400
Gminny Turniej Tenisa Stołowego	GOK , Szkoły Podstawowe z terenu gminy	luty	100
Gala Finałowa XXIV Reg.Konkursu Palma,Pisanka Marzanna	ROK Częstochowa GOK Dąbrowa Zielona	marzec	550
II Etap Jurajskiego Pucharu Nordic Walking	GOK	kwiecień	130
Majówka w Zaleszczynach	GOK , sołectwo i KGW Zaleszczyny	maj	120

Festyn sołecki I Jubileusz 50 lecia OSP Raczkowice	OSP i Rada Sołecka Raczkowice, +GOK	czerwiec	200
Biesiada w Nowej Wsi	Rada Sołecka + GOK	czerwiec	250
Impreza plenerowa "Nasza Rybka"	GOK	czerwiec	200
Noc Świętojańska Dąbek	GOK	czerwiec	200
Jubileusz 25-lecia MOD i VII Reg.Fest.Orkiestr Dętych	GOK + Stow. MOD	lipiec	500
Piknik integracyjny w Olbrachcicach	Rada sołecka+GOK	lipiec	300
Święto ogórka w Ulesiu	Rada sołecka+OSP+GOK	lipiec	250
Wielka Lipa w Cielętnikach	Rada sołecka+OSP+GOK	lipiec	350
Olszynkowa biesiada w Cudkowie	Rada sołecka +GOK	lipiec	100
Sołtysówka w Raczkowicach Kolonii	Rada sołecka + GOK	sierpień	250
Borowieckie grzybobranie	Rada sołecka+OSP+ GOK	sierpień	250
Festyn integracyjny w Świętej Annie	Rada sołecka+OSP + GOK	wrzesień	200
Dożynki Gminne	Urząd Gminy + GOK	wrzesień	600
74 rocznica bitwy w lasach cielętnickich	GOK	wrzesień	150
100 Rocznica Odzyskania Niepodległości	Urząd Gminy+GOK+Placówki Oświatowe	listopad	300
IV Gminny Dzień Seniora Złote Gody Par Małżeńskich	Urząd Gminy+GOK	listopad	250
XXIII Wojewódzki Konkurs Plastyczny "Papierowy Świat"	GOK Dąbrowa Zielona+ROK Częstochowa	listopad	150
Pokaz musztry paradnej w wykonaniu Młodzieżowej Orkiestry Dętej	GOK + Stowarzyszenie MOD	grudzień	100

OFERTA GOK 2018:

działanie	nazwa zespołu/instytucja	uczestnicy
Młodzieżowa Orkiestra Dęta	Dąbrowa Zielona	60
Zespoły Śpiewacze	Dąbrowianki, Lipowianki, Radosne Śpiewanie	38
Zespół teatralny	Dąbrowianie	18
Zespoły taneczne	Grupa mażorettek	25
Koło plastyczne	Akwarelki, Kolorowe kredki	20

Koła Gospodyń Wiejskich	Dąbrowa Zielona, Cielętniki, Borowce, Zaleszczyzny	53
Warsztaty graficzne	Młodzież i dorośli	12
Ferie zimowe	Ferie z GOK, Ferie w Bibliotece – zajęcia stacjonarne dla dzieci	35
Wakacje	Obóz szkoleniowo-wypoczynkowy, zajęcia stacjonarne dla dzieci i młodzieży	60

PROJEKTY GOK 2018:

działanie	instytucja	okres	uczestnicy	miejsce
Organizacja warsztatów muzycznych dla MOD i kapelmistrzów z terenu LGD Razem na wyżyny” wraz z koncertem plenerowym Orkiestr Dętych i Dud Szkockich	LGD “Razem na wyżyny”	Marzec - sierpień	80/500	Mykanów Dąbrowa Zielona
Powrót do korzeni – opowiedz mi o starej orkiestrze	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	1.07 – 31.12.2018	55	Dąbrowa Zielona, Kluszkowce
“Nasza Rybka” organizacja 2 imprez plenerowych o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym promujących specyfikę obszaru RLGD “Jurajska Ryba”	Urząd Marszałkowski RLGD “Jurajska Ryba”	Maj – listopad 2018	100 /800	Cielętniki Dąbrowa Zielona

SUKCESY GOK 2018:

działanie	instytucja	okres	uczestnicy	miejsce
Jurajski Przegląd Grup Kolędniczych	GOK	styczeń 2018	10 + 8	II i III miejsce
Wojewódzki Konkurs Plastyczny “Papierowy Świat	GOK Dąbrowa Zielona ROK Częstochowa	Listopad 2018		I – 2 nagrody II – 5 nagród III – 2 nagrody
Regionalny Festiwal Orkiestr Dętych OSP	Opatów	Czerwiec 2018	600	Nominacje
Powiatowy Przegląd Zespołów Ludowych KGW	Starostwo Powiatowe + GOK Przyrów	Wrzesień 2018	300	Wyróżnienie
Międzynarodowy Festiwal Zespołów Muzycznych	Malgrat de Mar	Październik 2018	300	udział

WYSTAWY GOK 2018:

działanie	instytucja	okres	uczestnicy	miejsce
Wystawa pokonkursowa: pisanki, palmy, marzanny	GOK	Marzec-kwiecień	Uczniowie szkół, dorośli	Gmina
Wystawa pokonkursowa papierowych prac	GOK	listopad	Uczniowie szkół, dorośli	Gmina
Wystawa starych instrumentów dętych i strojów orkiestry	GOK	grudzień	Młodzież i mieszkańcy gminy	Szkoła Podstawowa Dąbrowa Zielona

3. PROMOCJA GMINY POZA GRANICAMI KRAJU

Młodzieżowa Orkiestra Dęta w październiku 2018r uczestniczyła w Międzynarodowym Festiwalu Zespołów Muzycznych w Hiszpani w Malgrat de Mar. Poprzez materiały promocyjne, gadżety, symbole – flagę gminy, spotkanie z władzami Miasta Malgrat de Mar Gmina Dąbrowa Zielona została zapromowana na tak szerokim forum międzynarodowym.

4. PROMOCJA GMINY W KRAJU I WOJEWÓDZTWIE

Promocja gminy w kraju oraz w województwie prowadzona jest poprzez następujące działania:

1. Organizacja imprez promocyjnych, kulturalnych i sportowych o których mowa w sprawozdaniu.
2. Współorganizacja Jurajskiego Pucharu Nordic Walking.
3. Współpraca z lokalnymi i regionalnymi gazetami i portalami internetowymi poprzez materiały prasowe związane z najważniejszymi uroczystościami i wydarzeniami na terenie gminy,
4. Zakup i dystrybucja materiałów promocyjnych związanych z gminą,
5. Udział zespołów artystycznych w przeglądach o zasięgu powiatowym, wojewódzkim czy ogólnopolskim np: Młodzieżowa Orkiestra Dęta uczestniczyła w Gali Narodowego Instytutu Wolności w Łazienkach Królewskich w Warszawie.
6. Zamieszczanie informacji o gminie i jej atrakcjach turystycznych w przewodnikach i materiałach promocyjnych innych jednostek: powiatu częstochowskiego, Lokalnej Grupy Działania "Razem na wyżyny"
7. Wydawanie lokalnej gazety "Nowiny z Gminy".

5. PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI ZDROWOTNEJ MIESZKAŃCÓW

W ramach oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2018 roku Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Zielonej i Soborzycach prowadził program profilaktyki zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży w ramach medycyny szkolnej w zakresie:

- Wszawica – drogi przenoszenia i sposoby radzenia sobie z problemem (prelekcja, materiały oświatowe dla rodziców);
- Pomiary antropometryczne, obliczanie BMI, profilaktyka otyłości;
- Wpływ wysiłku fizycznego, stresu i emocji na ciśnienie krwi – pomiar R;
- Profilaktyka próchnicy - technika prawidłowego mycia zębów – fluoryzacja;
- Wady postawy, a nasze zachowanie w domu i w szkole, a aktywność fizyczna;
- Szczepienia jako główny czynnik zapobiegania chorobom zakaźnym wieku dziecięcego;
- Zapobieganie grypie, postępowanie w przypadku pierwszych objawów powikłań.

oraz na terenie Ośrodków Zdrowia:

- Edukacja otoczenia osób obłożnie i przewlekłe chorych: pielęgnacja obłożnie chorego, wpływ żywienia i ruchu na stan zdrowia przewlekłe chorych;
- Profilaktyka chorób układu sercowo-naczyniowego – kontrola ciśnienia tętniczego krwi, cholesterolu;

- Zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne: grypa, WZW typu B, WZW typu A; odra; świnka; różyczka poprzez prowadzenie szczepień ochronnych;
- Wczesne wykrywanie i profilaktyka powikłań cukrzycy (w tym bezpłatne oznaczanie poziomu cukru we krwi i hemoglobiny glikowanej);
- Edukacja matek na temat dodatkowych szczepień ochronnych;
- Przegląd profilaktyczny zębów u dzieci klas „0” i klas I;
- Profilaktyka otyłości;

Pacjenci NZOZ mogli także skorzystać z badań i porad specjalistów m.in.:

- Reumatologa, dermatologa oraz ginekologa;
- Badania USG piersi i tarczycy oraz konsultacji onkologicznej;
- Badania słuchu;
- Badania USG jamy brzusznej;
- Badania USG naczyń szyjnych i kręgowych oraz kończyn dolnych;
- Badania ostrości wzroku;
- Mieszkańcy gminy Dąbrowa Zielona mogli skorzystać z „Koperty Życia”.

NZOZ uczestniczył w programie profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób układu krążenia oraz w programie profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy.

6. BUDOWA I WZMACNIANIE POZYCJI KONKURENCYJNEJ PRZEDSIĘBIORCÓW Z TERENU GMINY

PROMOCJA INFORMACJI O ZEWNĘTRZNYCH ŹRÓDŁACH FINANSOWANIA ROZWOJU SEKTORA MSP.

1. Przedsiębiorcy korzystali z informacji udzielanej przez pracowników merytorycznych o źródłach i zasadach pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych.
2. Na stronie Gminy www.dabrowazielona.pl mieszkańcy byli informowani o szkoleniach tematycznych dotyczących możliwości pozyskania dofinansowania przez przedsiębiorców na założenie i rozwój prowadzonej działalności gospodarczej.

Liczba złożonych spraw przez przedsiębiorców w CEIDG to: 113 wniosków w tym: założenie działalności 17, zakończenie działalności 24, zawieszenia działalności 13, wznowienie działalności 8, zmiany we wpisie 51 wniosków.

2. Poprawa stanu środowiska naturalnego

POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W SEKTORZE PUBLICZNYM I MIESZKANIOWYM

Jednym z zadań priorytetowych dla Gminy Dąbrowa Zielona jest „Środowisko przyjazne mieszkańcom”, który skupia się przede wszystkim na rozwiązywaniu problemów społecznych w sferze środowiskowej w oddziaływaniu na całą gminę Dąbrowa Zielona. Działania skupiają się głównie na zmniejszeniu emisji CO₂ oraz pyłu zawieszonego PM₁₀ poprzez zmniejszenie indywidualnych źródeł ciepła w gminie, zmniejszeniu produkcji energii poprzez budowę systemów fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnych, zmniejszeniem występującego azbestu poprzez termomodernizację budynków OSP oraz remont dróg lokalnych.

Zrealizowany przez Gminę Dąbrowa Zielona projekt pn. „Budowa mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej w Gminie Dąbrowa Zielona” współfinansowany z EFRR w ramach RPO WSL 2014-2020. Całkowita wartość projektu wynosi 449 911,19 zł. Dofinansowanie ze środków Funduszy Europejskich - EFRR wynosi 363 979,41 zł. Przedmiotem projektu był zakup, montaż i uruchomienie 5 mikroinstalacji fotowoltaicznych działających w systemie on-grid, o mocach jednostkowych od 3,30 kWp do 34,925 kWp i łącznej mocy nie mniejszej niż 86,075 kWp. Instalacje zlokalizowano na poniższych budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Dąbrowa Zielona:

- Gminne Przedszkole w Dąbrowie Zielonej,
- Dzienny Dom Pobytu „Senior+” w Dąbrowie Zielonej,
- Szkoła podstawowa w Olbrachcicach,

- Urząd Gminy w Dąbrowie Zielonej,
- Zespół Szkół w Dąbrowie Zielonej - obecnie Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Zielonej

Energia elektryczna produkowana przez instalacje będzie wykorzystywana wyłącznie w celu zaspokojenia potrzeb własnych powyżej wymienionych obiektów użyteczności publicznej. Głównymi celami przedmiotowego projektu są:

1. Wzrost poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych
2. Poprawa jakości powietrza poprzez redukcję emisji CO₂ oraz pyłu zawieszonego PM₁₀.

W wyniku realizacji projektu nastąpiło:

- poprawa efektywności energetycznej regionu poprzez zastosowanie energii odnawialnej,
- wyeliminowanie negatywnych czynników oddziałujących na środowisko w miejscu realizacji inwestycji,
- ograniczenie emisji toksycznych gazów do atmosfery, poprzez zmniejszenie ilości energii produkowanej z kopalń,
- rozwój rozproszonej energetyki prosumenckiej na terenie gminy.

Realizacja projektu jest jednym z głównych elementów programu budowy instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Dąbrowa Zielona, który przyczyni się do realizacji celów strategicznych Strategii "EUROPA 2020" tj. rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce, zmniejszenia zużycia energii pierwotnej poprzez produkcję i zużycie jej w miejscu wytworzenia, popularyzacji zachowań i praktyk proekologicznych oraz przełamywania stereotypów społecznych odnośnie wytwarzania energii elektrycznej z OZE. Kolejnym zrealizowanym w 2018 r. przez Gminę Dąbrowa Zielona projektem jest pn. „Słoneczna Dąbrowa Zielona” współfinansowany z EFRR w ramach RPO WSL 2014-2020. Całkowita wartość projektu wynosi 1 355 110,10 zł. Dofinansowanie ze środków Funduszy Europejskich - EFRR wynosi 1 033 540,12 zł.

Przedmiotem projektu o charakterze parasolowym był montaż 78 indywidualnych mikroinstalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy 243,00 kWp, produkujących energię elektryczną na potrzeby gospodarstw domowych, znajdujących się na terenie gminy Dąbrowa Zielona. W ramach projektu zamontowano 900 sztuk paneli fotowoltaicznych polikrystalicznych o mocy 270 Wp każdy, działających w systemie on-grid, tj. podłączonych do krajowego systemu elektroenergetycznego. Celem przedmiotowego projektu jest wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz poprawa jakości powietrza poprzez redukcję emisji CO₂ i pyłu zawieszonego PM₁₀.

Realizacja projektu jest jednym z głównych elementów programu budowy instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Dąbrowa Zielona, który przyczyni się do realizacji celów strategicznych Strategii "EUROPA 2020" tj. rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce, zmniejszenia zużycia energii pierwotnej poprzez produkcję i zużycie jej w miejscu wytworzenia, popularyzacji zachowań i praktyk proekologicznych oraz przełamywania stereotypów społecznych odnośnie wytwarzania energii elektrycznej z OZE.

W wyniku realizacji projektu nastąpi uzyskanie następujących efektów i oddziaływań:

- poprawa efektywności energetycznej regionu poprzez zastosowanie energii odnawialnej,
- wyeliminowanie negatywnych czynników oddziałujących na środowisko w miejscu realizacji inwestycji,
- ograniczenie emisji toksycznych gazów do atmosfery, poprzez zmniejszenie ilości energii produkowanej z kopalń.

Przedmiotowy projekt przyczynia się do realizacji 4 Celu Tematycznego RPO Woj. Śląskiego na lata 2014-2020 – wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach, Priorytet Inwestycyjny 4a Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Projekt przyczyni się do osiągnięcia celów osi IV RPO WSL - Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, Poddziałanie 4.1.2 Odnawialne źródła energii - RIT, Priorytet inwestycyjny 4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych poprzez zwiększenie poziomu produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, zmniejszenie emisji CO₂ i PM₁₀

z produkcji energii pierwotnej. Projekt realizuje również cele szczegółowe osi IV zawarte w SZOOP RPO WSL na lata 2014-2020 w zakresie zwiększania poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Wykonano kompleksową wymianę opraw oświetleniowych zamontowanych w systemie oświetleniowym dróg i ulic na terenie Gminy Dąbrowa Zielona. Projekt objął swym zasięgiem 18 miejscowości (wsi i przysiółków) w obrębie gminy. Wymianiono łącznie 663 oprawy, głównie sodowych. W ich miejsce zainstalowano na dotychczasowych wysięgnikach oprawy ze źródłami LED o parametrach zgodnych z normą PN-EN 13201 Projekt cechował się wysoką efektywnością energetyczną, ekologiczną i technologiczną. W wyniku realizacji projektu nastąpiło uzyskanie następujących efektów i oddziaływań:

- poprawa efektywności energetycznej regionu poprzez zastosowanie energooszczędnych źródeł światła;
- ograniczenie negatywnych czynników oddziałujących na środowisko poprzez wyeliminowanie z eksploatacji szkodliwych lamp sodowych, rtęciowych;
- wzrost atrakcyjności Gminy (obszaru wiejskiego) oraz transportu zbiorowego poprzez modernizację infrastruktury oświetlenia drogowego;
- ograniczenie emisji toksycznych gazów do atmosfery, poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię pochodzącą z paliw kopalnych;

Projekt przyczynił się do osiągnięcia celów osi IV Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Śląskiego - Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna i wpisuje się w poddziałanie 4.5.2 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - RIT. Realizacja projektu zgodna jest z 4. Celem Tematycznym RPO WSL na lata 2014-2020 - wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach. Inwestycja wpisuje się cele i potrzeby określone w Strategii RIT Subregionu Północnego, w szczególności w Priorytet D. Wzmocnienie regionotwórczych funkcji Częstochowy oraz jej powiązań z otaczającym obszarem funkcjonalnym i przyczynił się do osiągnięcia celu szczegółowego RIT D.3.1. Zwiększona atrakcyjność transportu publicznego dla pasażerów. Dzięki realizacji przedmiotowej inwestycji Gmina Dąbrowa Zielona znacząco zmalało zużycie energii elektrycznej. W 2018r. wartość zużycia energii zmniejszyła się nawet o 40% do 50%.

3. Rozwój sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Dąbrowa Zielona i bezpieczeństwo w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę

W Gmina Dąbrowa Zielona w ostatnich latach położyła duży nacisk na rozwój, w którym przeważającą część stanowią inwestycje proekologiczne. W ramach zadania którego koszt wyniósł ponad 2,65 mln. złotych wykonano ponad 20 km sieci wodociągowej z przyłączami oraz 10 przydomowych oczyszczalni ścieków. Środki na realizację zadania pochodziły z PROW 2007-2013 w wysokości blisko 1,5 mln zł. Budowa oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej etap I na terenie gminy Dąbrowa Zielona realizacja 2013/2014. Zadanie to wsparte było finansowaniem ze środków WFOSiGW w Katowicach kwotą pożyczki w wysokości 1,295 mln. zł oraz dotacji z PROW 2007-2013 w wysokości ponad 2,5 mln. zł przy całkowitym koszcie zadania przekraczającym 5,1 mln. zł. Inwestycja pozwoliła na wybudowanie w 2015r. nowoczesnej i pierwszej na terenie gminy oczyszczalni ścieków pracującej w oparciu o technologię ultrafiltracji membranowej. - MBR (Membrane Biological Reactor) i wydajności 200 m³/dobę oraz pierwszego odcinka długości 2,4 km sieci kanalizacyjnej w miejscowości Św. Anna. W sierpniu 2018r. została zakończona realizacja inwestycji mającej na celu zwiększenie ilości ludności wiejskiej z terenu Gminy Dąbrowa Zielona korzystającej z ulepszanego systemu oczyszczania ścieków poprzez budowę sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Dąbrowa Zielona. Ponadto zakupiono pojazd asenizacyjny do odbioru ścieków komunalnych z zbiorników bezodpływowych z beczką o pojemności 10 m³. Kolejnym etapem realizacji projektu było zakupienie i zamontowanie pompy dozujące na ujęciach wody w Olbrachcicach i Soborzycach co przyczyniło się do poprawy jakości wody w sieci wodociągowej zaopatrującej 4/5 mieszkańców gminy.

Projekt współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W ramach realizowanego przez Gminę Dąbrowa Zielona projekt pn. „Ochrona dorzecza rzeki Wiercicy poprzez rozwiązanie problemów gospodarki wodno - ściekowej na terenie Gminy Dąbrowa Zielona realizowane przez budowę kanalizacji sanitarnej w Dąbrowie Zielonej - etap I, zakup wozu asenizacyjnego oraz montaż pomp dozujących na ujęciach wody.” została skanalizowana północno – wschodnia część miejscowości Dąbrowa Zielona wraz z przyłączami mieszkańców i obiektów użyteczności publicznej o długości 5,5 km

Gmina Dąbrowa Zielona przedłożyła w dniu 6 czerwca 2018 r. wniosek taryfowy dot. zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na okres 3 lat. Dnia 14 czerwca 2018 roku Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd w Poznaniu decyzją nr PO.RET.070.479.2.2018.KS zatwierdził taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Taryfa została zatwierdzona na okres 3 lat i zgodnie z decyzją opłata za wodę wynosi:

- do końca czerwca 2019 r. – 3,70 zł brutto,
- od 1 lipca 2019 r. do czerwca 2020 r. – 3,80 zł brutto,
- od lipca 2020 r. do czerwca 2021 r. – 3,90 zł brutto.

Zgodnie z decyzją opłata za odprowadzanie ścieków wynosi:

- do końca czerwca 2019 r. – 5,41 zł brutto
- od 1 lipca 2019 r. do czerwca 2020 r. – 5,48 zł brutto,
- od lipca 2020 r. do czerwca 2021 r. – 5,56 zł brutto.

1. Rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej na terenie Gminy Dąbrowa Zielona

W Gminie łącznie wyremontowano i przebudowano drogi o długości – 33,64 km w tym 1,64 km w 2018r.o wartość 619.922,00zł. Wyremontowana została Droga w miejscowości Dąbek, działka ewidencyjna nr 4345 (250 mb) oraz 4785 (970 mb). Pozyskano na ten cel dotacje w wysokości 619.922,00 zł Ponadto wyremontowano ze środków własnych gminy drogę w miejscowości Raczkowice, działka ewidencyjna nr 178 (300 mb) oraz w Cielętnikach działka ewidencyjna 1/28 (120 mb). Dzięki prawie 7- letnim staraniom Władz Gminy w 2018 roku na odcinku 2050 mb został wykonany remontu drogi wojewódzkiej nr DW 784 w miejscowości Dąbrowa Zielona. Prace obejmowały budowę drogi wraz z chodnikami. Koszt inwestycji to 9 889 000 zł.

B. Oświata

1. Baza i warunki do realizacji procesu nauczania i opieki

W latach 2011 – 2018 publiczne szkoły i przedszkole dzięki staraniom dyrektorów i nauczycieli pozyskały 2 546 000 zł. Dzięki pozyskanym środkom placówki stały się bardziej nowoczesne, wyposażone w atrakcyjne pomoce dydaktyczne, zagwarantowano dzieciom udział w zajęciach wyrównawczych i rozwijających uzdolnienia dzieci. Uczniom we wszystkich placówkach zapewniono pomoc logopedy, pedagoga, psychologa, terapeuty pedagogicznego i doradcy zawodowego.

1. Szkoła Podstawowa im. W. Broniewskiego z klasami gimnazjum w Dąbrowie Zielonej

Baza dydaktyczna szkoły to 11 sal lekcyjnych wyposażonych w tablice interaktywne lub projekторы/ekrany, tablety, telewizory oraz przydatne pomoce dydaktyczne, które wspomagają proces nauczania na każdym etapie edukacyjnym. Szkoła posiada odnowioną pracownię komputerową, bibliotekę szkolną ze stanowiskami komputerowymi, świetlicę, stołówkę, gabinet pomocy psychologiczno-pedagogicznej i gabinet pomocy

przedlekarskiej. Zaplecze sportowe szkoły stanowi pełnowymiarowa hala sportowa z widownią i wielofunkcyjne boisko Orlik. Koncepcja pracy szkoły zakłada bezpieczne i szczęśliwe dzieciństwo, dobrą edukację, ocenianie wspierające rozwój ucznia, rozwijanie kompetencji kluczowych, szkoła dobrze przygotowuje uczniów do dalszej edukacji.

W procesie lekcyjnym stosowane są nowoczesne metody aktywizujące uczniów, w tym narzędzia TIK. Nauczyciele korzystają z multibooków, e-podręczników, zasobów Internetu, oprogramowania do tablic interaktywnych, platform e-learningowych. W szkole pod kierunkiem Centrum Edukacji Obywatelskiej wdrażane jest Ocenianie Kształujące. Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych korzystają z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych, gimnastyki korekcyjnej, rewalidacji indywidualnej oraz pomocy psychologa, logopedy. Dla uczniów zdolnych organizowane są dodatkowe zajęcia rozwijające umiejętności i zainteresowania. Większość tych zajęć realizowana jest dzięki środkom unijnym w ramach projektu „Wszystko w głowie, czyli wzmocnienie potencjału edukacyjnego Gminy Dąbrowa Zielona”. W szkole działa Punkt Konsultacyjny Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Koniecpolu. Dzięki temu korzystamy z pomocy profesjonalistów, by realizować założenia Programu Wychowawczo-Profilaktycznego. W szkole bardzo dobrze zorganizowany jest system doradztwa zawodowego. Uczniowie i ich rodzice uzyskują fachową pomoc w wyborze dalszej ścieżki kształcenia, uczniowie odbywają wizyty u przedsiębiorców, podczas darmowych wyjazdów poznają specyfikę różnych zawodów. Dążymy do rozwijania poczucia tożsamości lokalnej dzieci i młodzieży. Służy temu współpraca z władzami lokalnymi i Centrum Edukacji Obywatelskiej, uczniowie biorą udział w sesjach Rady Gminy, uczestniczą we wszystkich imprezach środowiskowych, lekcjach w Urzędzie Gminy, projektach przybliżających im problemy środowiska lokalnego. Ponadto szkoła jest współorganizatorem przedsięwzięć środowiskowych, są to m. in: Gminny Marsz Nordic Walking, Festyn „Grunt to rodzinka”, Gminny Konkurs Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym, gminne obchody świąt patriotycznych. Nauczyciele pomagają uczniom osiągać sukcesy edukacyjne na miarę ich możliwości rozwojowych i psychofizycznych, organizują cyklicznie wiele konkursów na różnych szczeblach, np. Powiatowy Festiwal Kolęd i Pastoralek, Powiatowy Konkurs Recytatorski, Gminny Festiwal Piosenki "Zielona Nutka", Gminny Turniej Tenisa Stołowego. Uczniowie uczestniczą w wielu konkursach, osiągając znaczne sukcesy. W szkole uczniowie mogą rozwijać swoje zainteresowania i uzdolnienia na zajęciach pozalekcyjnych (m. in. SKS – piłka nożna, piłka ręczna i tenis stołowy, chór szkolny, koła przedmiotowe, warsztaty organizowane we współpracy z GOK). Nauczyciele prowadzą również zajęcia dodatkowe przygotowujące do egzaminów zewnętrznych. Dumą szkoły jest aktywnie działający Samorząd Uczniowski, który podejmuje wiele inicjatyw skierowanych do społeczności szkolnej i środowiska lokalnego. Organizuje m.in. akcje charytatywne, maratony filmowe i dyskoteki dla uczniów, "Dni Zdrowej Żywności", rozgrywki sportowe. Uczniowie mają możliwość uczyć się oszczędzania i planowania wydatków dzięki działalności SKO. Wyniki szkoły uzyskane na egzaminie zewnętrznym są porównywalne do wyników uzyskiwanych w województwie śląskim i powiecie częstochowskim, a z niektórych przedmiotów nawet wyższe. W szkole są realizowane następujące projekty i programy: "Znajdź właściwe rozwiązanie", "Akademia dojrzewania", "Ratujemy i uczymy ratować", szkoła realizująca zalecenia Europejskiego Kodeksu Walki z Rakim, Akademia Bezpiecznego Puchatka, „Czad i ogień. Obudź czujność!”. Rodzice uczniów są partnerami szkoły, którzy współdecydują o wszystkich ważnych sprawach dotyczących pracy szkoły. Szkoła posiada certyfikaty: Szkoły Odkrywców talentów, Szkoły współpracy, Szkoły bez przemocy.

Nauczyciele podnoszą kwalifikacje zawodowe, w 2018 roku w szkole przybyli specjaliści z doradztwa zawodowego, terapii pedagogicznej, logopedii. Nauczyciele doskonalą się w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz w zakresie stosowania oceniania kształtującego w pracy z uczniami. Wspomaganie nauczycieli nastawione jest również na rozwijanie umiejętności wychowawczych i działań profilaktycznych.

W roku 2018 zrealizowano następujące szkolenia i formy doksztalania: Narzędzia TIK w pracy nowoczesnego nauczyciela, Ocenianie wspierające rozwój uczniów, Katalog zasad i konsekwencji w pracy wychowawczej z grupą. W szkole działają zespoły przedmiotowe nauczycieli sprzyjające wymianie doświadczeń, wspólnej analizie problemów, wspieraniu

się w działaniach na rzecz uczniów. Uczniowie bezpłatnie wyjeżdżają na basen, na zajęcia przyrodnicze na Uniwersytecie im. Jana Długosza w Częstochowie. Pełna realizacja podstawy programowej możliwa jest również dzięki wyjazdom do filharmonii, kina, teatru. W szkole w godz. 7.30-9.10 i 13.00-15.30 działa świetlica dla uczniów kl. I-III oraz starszych uczniów, korzystających z dowozów. Główne zadania realizowane w świetlicy to: właściwa organizacja czasu przed i po lekcjach, kształtowanie nawyków kultury osobistej i współżycia w grupie, rozwijanie zainteresowań oraz pogłębianie zdolności uczniów, wdrażanie do samodzielnej pracy umysłowej, udzielanie pomocy uczniom mającym trudności w nauce poprzez pomoc przy odrabianiu pracy domowej, organizacja właściwego wypoczynku i kulturalnej rozrywki, realizowanie programu: Nie pal przy mnie, proszę, zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu, gry i zabawy integrujące grupę, zajęcia plastyczno-techniczne.

Działalność szkoły jest przybliżana rodzicom i środowisku lokalnemu poprzez aktualizowaną stronę internetową Szkoły, profil na Facebooku oraz artykuły w lokalnej gazecie „Nowiny z Gminy”.

2. Szkoła Podstawowa w Olbrachcicach

Szkoła dysponuje odpowiednimi, przestronnymi i dobrze wyposażonymi pomieszczeniami lekcyjnymi. Uczniowie mają do dyspozycji osiem sal lekcyjnych, jedną pracownię komputerową, bibliotekę stanowiącą centrum multimedialne oraz czytelnię, świetlicę, gabinet pomocy przedlekarskiej, gabinet pomocy psychologiczno-pedagogicznej, bazę sportowo - rekreacyjną: zastępczą salę gimnastyczną, boisko do siatkówki, bieżnię, boisko do piłki nożnej, plac zabaw. Plac wokół szkoły otoczony jest bogatą roślinnością, na którym uczniowie wraz z nauczycielami realizują zagadnienia z edukacji przyrodniczej, odpoczywają i organizują uroczystości. Baza dydaktyczna szkoły to tablice interaktywne, projektory/ekrany, tablety, telewizor oraz pomoce dydaktyczne, które wspomagają proces nauczania na każdym etapie edukacyjnym. Koncepcja pracy szkoły zakłada osiąganie przez uczniów wysokich wyników w zakresie nauczania, kształtowania postaw patriotycznych, prozdrowotnych, ekologicznych. Rozwijania wrażliwości na potrzeby innych ludzi poprzez angażowanie do czynnej i bezinteresownej pomocy innym, uczestnicząc w akcjach charytatywnych: WOŚP, Pomóż Św. Mikołajowi, Góra Grosza, akcja „Korek”. Są członkami Centrum Wolontariatu działającego przy Szkole Podstawowej w Dąbrowie Zielonej. W procesie lekcyjnym stosowane są nowoczesne metody aktywizujące uczniów, w tym narzędzia TIK. Nauczyciele korzystają z multibooków, e-podręczników, zasobów Internetu, oprogramowania do tablic interaktywnych, platform e-learningowych. Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych korzystają z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych, gimnastyki korekcyjnej, pomocy psychologa, logopedy. Oferta zajęć pozalekcyjnych uwzględnia potrzeby i zainteresowania uczniów. Większość zajęć realizowana jest dzięki środkom unijnym w ramach projektu „Wszystko w głowie, czyli wzmocnienie potencjału edukacyjnego Gminy Dąbrowa Zielona”, organizowania zajęć w ramach godzin do dyspozycji dyrektora, organizowanie zajęć przygotowujących uczniów do egzaminu. W szkole działa Punkt Konsultacyjny Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Koniecpolu. Dzięki temu korzystamy z pomocy profesjonalistów, by realizować założenia Programu Wychowawczo-Profilaktycznego. W szkole zorganizowany jest system doradztwa zawodowego. Uczniowie i ich rodzice uzyskują fachową pomoc w wyborze dalszej ścieżki kształcenia, uczniowie odbywają wizyty u przedsiębiorców, podczas darmowych wyjazdów poznają specyfikę różnych zawodów. Dążymy do rozwijania poczucia tożsamości lokalnej dzieci i młodzieży. Służy temu współpraca z władzami lokalnymi, uczniowie biorą udział w sesjach Rady Gminy, uczestniczą we wszystkich imprezach środowiskowych, lekcjach w Urzędzie Gminy, projektach przybliżających im problemy środowiska lokalnego. Ponadto szkoła jest współorganizatorem przedsięwzięć środowiskowych, są to m. in: Gminny Marsz Nordic Walking, Festyn „Grunt to rodzinka”, Gminny Konkurs Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym, gminne obchody świąt patriotycznych. Nauczyciele pomagają uczniom osiągać sukcesy edukacyjne na miarę ich możliwości rozwojowych i psychofizycznych, organizując cyklicznie wiele konkursów na szczeblu ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Uczniowie uczestniczą w wielu konkursach, osiągając znaczne

sukcesy. W szkole uczniowie mogą rozwijać swoje zainteresowania i uzdolnienia na zajęciach pozalekcyjnych organizowanych we współpracy z GOK. Pod kierunkiem nauczycieli realizują ogólnopolskie programy i projekty, np. "Ratujemy i Uczymy Ratować", "Szkoła promująca zdrowie", „Nasze bezpieczeństwo”, „Bezpieczny Internet”, „Nie pal przy mnie, proszę”, „ Akademia czystych rąk”, Program dla szkół (owoce, warzywa, mleko).Kadrę pedagogiczną szkoły stanowi 18 nauczycieli, w tym 4 pełnozatrudnionych. Nauczyciele systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje, a także są specjalistami oligofrenopedagogiki, terapii pedagogicznej, logopedii i doradztwa zawodowego. Nauczyciele podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe. Doskonają się w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz w zakresie stosowania oceniania kształtującego w pracy z uczniami. Wspomaganie nauczycieli nastawione jest również na rozwijanie umiejętności wychowawczych i działań profilaktycznych. W roku 2018 zrealizowano następujące szkolenia i formy doształcania: Narzędzia TIK w pracy nowoczesnego nauczyciela, Ocenianie wspierające rozwój uczniów, Katalog zasad i konsekwencji w pracy wychowawczej z grupą, Kompetencje kluczowe w praktyce szkolnej. W szkole działają zespoły przedmiotowe nauczycieli sprzyjające wymianie doświadczeń, wspólnej analizie problemów, wspieraniu się w działaniach na rzecz uczniów. Uczniowie bezpłatnie wyjeżdżają na basen, na zajęcia przyrodnicze na Uniwersytecie im. Jana Długosza w Częstochowie. Pełna realizacja podstawy programowej możliwa jest również dzięki wyjazdom do filharmonii, kina, teatru. W szkole działa Rada Rodziców. Rodzice angażowani są w organizację różnego rodzaju uroczystości szkolnych , klasowych i środowiskowych (andrzejki i zabawa karnawałowa, festyn rodzinny, Mikołajki, Dzień Dziecka .Rada Rodziców współfinansuje wycieczki szkolne, nagrody książkowe oraz nagrody rzeczowe dla ucznia/uczennicy którzy osiągnęli najlepsze wyniki w nauce. Wspomagają działania wychowawcze, opiekuńcze, a także dydaktyczne szkoły. Kompetencje wychowawcze rodziców podnoszone są poprzez bieżącą współpracę w rozwiązywaniu problemów wychowawczych dzieci i młodzieży realizowaną w ramach pracy wychowawców klasowych, a także poprzez pracę pedagoga ,psychologa, poradnię psychologiczno-pedagogiczną .

3. Gminne Przedszkole w Dąbrowie Zielonej

Przedszkole posiada bogatą bazę dydaktyczną umożliwiającą wszechstronny rozwój dziecka. W salach znajdują się kąciki zainteresowań dla dzieci o różnorodnej tematyce: biblioteczny, komputerowy, przyrodniczy, plastyczny, konstrukcyjny, gier planszowych, dom, samochodowy, muzyczny itd. Nauczyciele posiadają nowoczesne pomoce do zajęć, które są systematycznie wykorzystywane. We wszystkich oddziałach przedszkola znajduje się tablica interaktywna, która jest w pełni wykorzystywana na zajęciach. W każdym oddziale nauczyciele mają do dyspozycji komputer i drukarkę. Przedszkole posiada również bogate zasoby pomocy do zajęć muzycznych i ruchowych. W oddziale przedszkola w Dąbrowie Zielonej utworzono ogród sensoryczny składający się z nowoczesnej fabryki, piasku i wody, ogrodu zapachowego, warzywno- owocowego, kwiatowego i dźwiękowego, w którym prowadzone są zajęcia przedszkolne i specjalistyczne. Wyposażenie przedszkola umożliwia realizację podstawy programowej.

W Gminnym Przedszkolu w Dąbrowie Zielonej praca z dziećmi opiera się na: Podstawie Programowej Wychowania Przedszkolnego, programach wychowania przedszkolnego, Planie Rocznym Pracy Przedszkola, programach własnych i innowacjach tworzonych przez nauczycieli, miesięcznych planach pracy przygotowanych dla grup przez nauczycieli. Nauczyciele stosują różnorodne aktywne metody i techniki na których bazują w codziennych oddziaływaniach edukacyjno – wychowawczych: metoda symulacyjna, sytuacyjna, biograficzna, metoda dramy, burza mózgów, metoda Kniessów, Orffa Labana, dobrego startu M. Bogdanowicz, Dziecięca Matematyka Prof. E. Gruszczyk – Kolczyńskiej-jedną z form aktywizujących, dostarczających dziecku wiedzę matematyczną, w sposób zabawowy i twórczy, Pedagogika Zabawy Klanza- jedną z pobudzających do aktywności, przeżyć w grupie: zabawy sprzyjają aktywności wszystkich członków grupy. Realizacja następuje w oparciu o stosowanie szeroko rozumianych metod zabawowych, przyjemnych

w odbiorze, nie pozbawionych głębszej refleksji, Metoda ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne według której ruch jest czynnikiem rozwoju i środkiem terapii, Odmienna metoda nauki czytania I. Majchrzak, dzięki której nauka czytania może być przyjemnością zarówno dla dzieci jak i nauczycieli, a dzieci opuszczające przedszkole w większości posiadają umiejętność czytania ze zrozumieniem, Pedagogika Planu Daltońskiego, według którego przedszkole pracuje od września 2012r. i jest jednym z pierwszych w Polsce certyfikowanych placówek edukacji daltońskiej.

Przedszkole dba o wszechstronny rozwój dzieci. Wszystkie dzieci uczestniczą w zajęciach tańca oraz zajęciach sportowych - ogólnorozwojowych. Na poprawę efektywności kształcenia oraz promocję przedszkola wpływa udział dzieci w różnego rodzaju konkursach. Nauczyciele znają zainteresowania dzieci i umiejętnie kierują ich rozwojem na miarę możliwości dziecka co skutkuje ich sukcesami w konkursach. W ramach pomocy psychologiczno pedagogicznej dzieci uczestniczą w zajęciach arteterapii, logorytmiki, logopedii, gimnastyki korekcyjnej sfinansowanych dzięki realizacji projektu unijnego "Smyki zdobywają świat od najmłodszych lat". Wszystkie dzieci objęte są pomocą psychologa i logopedy zatrudnionego w przedszkolu. Z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych prowadzone są indywidualne zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne pozwalające na wyrównanie braków. Diagnozowanie poziomu osiągnięć edukacyjnych dzieci w przedszkolu odbywa się poprzez: prowadzone na bieżąco obserwacje dzieci i pracę indywidualną.

Ponadto przedszkole bierze udział w wielu akcjach charytatywnych: I ty możesz zostać św. Mikołajem, Góra grosza, Kup Pan szczotkę, Na pomoc pieskom. Przedszkole organizuje wewnętrzne zawody i konkursy sportowe, w których dzieci chętnie uczestniczą. W roku 2018 odbyły się następujące imprezy i uroczystości: Dzień chłopaka, Święto Pluszowego misia, Pasowanie na przedszkolaka, Mikołaj, Zabawa Andrzejkowa, Wigilia przedszkolna, Dzień Babci i Dziadka, Bal Karnawałowy, Pożegnanie Zimy - powitanie wiosny, występy dzieci na rozdaniu nagród „Palma, pisanka”, Konkurs „Zielona nutka”, Festyn Rodzinny, występy dzieci na Festynie „Złota rybka” w Cielętnikach, Uroczyste zakończenie roku szkolnego, Święto Jabłka, Dzień Kobiet, Dzień Mamy, Olimpiada sportowa, Dzień marchewki, Warsztaty dla dzieci i rodziców z dietetykiem, Dzień życzliwości. Dekorowanie choinki w UG, Dzień Postaci z Bajek. Przedszkole współpracuje ze środowiskiem lokalnym, przedszkolaki występują na wielu uroczystościach gminnych, dzieci często odwiedzają Urząd Gminy, Urząd Pocztowy, Bibliotekę Publiczną, poznają zawody ludzi mieszkających w Gminie. Realizowany jest projekt "Rodzic z inicjatywą" w ramach którego rodzice dzieci przedszkolnych prezentują przedszkolakom swoje zawody.

Organizowanych jest wiele wycieczek po terenie i poza terenem Gminy między innymi do filharmonii, teatru, kina, zoo, straży pożarnej, policji, nadleśnictwa.

Nauczyciele stale podnoszą swoje umiejętności poprzez szkolenia zewnętrzne, samokształcenie, wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli oraz poprzez wzajemne dzielenie się wiedzą. W roku 2018 zrealizowano formy doskonalenia w zakresie: Narzędzi TIK w pracy nauczyciela, kodowanie, wspieranie całościowe rozwoju dziecka, Metoda C. Orffa, bezpieczeństwa ochrony danych osobowych, bhp. Zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami jedna nauczycielka kończy studia podyplomowe w zakresie pracy z dzieckiem z zespołem Aspergera.

W działalność przedszkola stale włączani są rodzice, którzy uczestniczą we wszystkich imprezach i uroczystościach przedszkolnych, organizują doroczny festyn rodzinny „Grunt to rodzinka”. Wszystkie działania przedszkola promowane są w środowisku lokalnym i wśród rodziców poprzez stale aktualizowaną stronę internetową przedszkola, gazetkę przedszkolną „Przedszkolne nowiny”, profil na Facebooku i artykuły na stronie internetowej Gminy i w prasie lokalnej.

W celu poprawy estetyki i bezpieczeństwa dzieci przeprowadzono remonty:

- malowanie sal zajęć
- remont pomieszczenia socjalnego w Olbrachcicach
- remont generalny sal i korytarza w Soborzycach

2. Liczba uczniów i prognoza w placówkach oświatowych

1. Szkoła Podstawowa im. W. Broniewskiego z klasami gimnazjum w Dąbrowie Zielonej

	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Kl. I	20	23	19	13	8
Kl. II	11	20	23	19	13
Kl. III	25	11	20	23	19
Kl. IV	33	25	11	20	23
Kl. V	16	33	25	11	20
Kl. VI	20	17	33	25	11
Kl. VII	12	21	17	33	25
Kl. VIII	-	12	21	17	33
RAZEM SP	137	163	169	161	148
Kl. IG	-	-	-	-	-
Kl. IIG	32	-	-	-	-
Kl. IIIG	33	33	-	-	-
RAZEM G	65	33	0	-	-
RAZEM ZS	202	196	169	161	152

2. Szkoła Podstawowa w Olbrachcicach

	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Kl. I	-	7	11	-	10
Kl. II	-	-	7	11	-
Kl. III	10	-	-	7	11
Kl. IV	19	9	-	-	-
Kl. V	10	19	9	-	-
Kl. VI	5	10	19	9	-
Kl. VII	11	4	10	19	10
Kl. VIII	-	11	4	10	19
RAZEM SP	55	60	60	56	50

3. Gminne Przedszkole w Dąbrowie Zielonej

	2017/18	2018/19	2019/20
Olbrachcice	25	45	25
Dąbrowa Zielona	64	49	50
Soborzyce	13	13	11
Razem	102	107	86

3. Osiągnięcia placówek oświatowych

1. Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Zielonej

Nazwa konkursu, zasięg	Nazwa osiągnięcia
VIII Międzynarodowy Konkurs Plastyczny „Przyroda w kolorach 2018”	dwa wyróżnienia
Ogólnopolski konkurs przedmiotowy "Pingwin" z Matematyki	laureatka, dwa wyróżnienia
Ogólnopolski Konkurs Albus z języka polskiego, przyrody, historii, fizyki	laureaci
Ogólnopolski konkurs „ Początki Państwa Polskiego”	dwie laureatki
Wojewódzkie Dyktando Niepodległościowe "O historii polski"	dwie laureatki, dwa wyróżnienia
I Wojewódzki Konkurs Literacki „Wokół bohaterów B. Prusa”	III miejsce
Wojewódzki Konkurs Literacki "Niezwyczajny gość- kartka z pamiętnika"	laureatka
Wojewódzki Konkurs Literacki „Opowiem o kraju moich dziadków”	wyróżnienie
XIII Wojewódzki Konkurs Plastyczny Świat malowany plasteliną „Cztery pory roku”	III miejsce
Regionalny Konkurs Recytatorski Poezji Lwowskiej i Kresowej „Ojczyźnie na urodziny”.	II miejsce
XVI Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Starosty Powiatu Częstochowskiego	I miejsce
XX Jubileuszowy Bieg Pro-memoria w Przyrowie	I miejsce drużynowo
Powiatowy Konkurs Piosenki Angielskiej	wyróżnienie
Powiatowy Konkurs na list „W kręgu tolerancji”	I i III miejsce
Igrzyska dzieci Powiatu Częstochowskiego w tenisie stołowym w Poczesnej	I miejsce dziewczęta II miejsce chłopcy
Powiatowy Konkurs ortograficzny	I miejsce

2. Szkoła Podstawowa w Olbrachcicach

Nazwa konkursu, zasięg	Nazwa osiągnięcia
XXIV Regionalny Konkurs na Palmę Pisaną Marzannę	wyróżnienie
IV Olimpiada Czytelnicza, powiatowy	III-m-ce
Konkurs recytatorski „ Wrażliwość na słowo”	wyróżnienie
Ogólnopolski konkurs ALBUS z języka polskiego	wyróżnienie
Ogólnopolski konkurs ALBUS z matematyki	lauret
IX Powiatowy Konkurs Recytatorski w Zrębicach „Chwile ulotne jak motyle”	wyróżnienie

3. Gminne Przedszkole w Dąbrowie Zielonej

Nazwa konkursu, zasięg	Nazwa osiągnięcia
1 Regionalny Konkurs na Palmę, Pisaną i Marzannę	Nagroda - Marzanna
„Palma, pisanka, Marzanna	II, III - miejsce, wyróżnienie
Palma, Pisanka, Marzanna	nagroda
Konkurs „Zielona nutka”	2 miejsce - 1
XXIV Regionalny Konkurs „Palma, Pisanka, Marzanna”	Nagroda
Konkurs „Papierowy świat”	Udział
Konkurs „Kolęd i Pastorałek”	Wyróżnienie
Konkurs na ekologiczną ozdobę choinkową	I miejsce, II miejsce, 3 dzieci III miejsce
Konkurs „Kolędy i pastorałki	wyróżnienia
Konkurs plastyczny „Ozdoba ekologiczna”	1 miejsce – 1 dziecko, 3 miejsce – 2 dzieci
Konkurs wokalny " Kolędy i pastorałki	II miejsce, wyróżnienie
I Ogólnopolski Festiwal Tańca " Sulmierzyce Open"	II miejsce
Konkurs plastyczny " Papierowy świat"	II miejsce
Festiwal Kolęd i Pastorałek	nagroda
Konkurs dla nauczycieli – Instrukcja daltońska	nagroda

W. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Od 2002 roku funkcjonuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa Zielona podjęte uchwałą Rady Gminy Dąbrowa Zielona nr IV/30/02 z dnia 30 grudnia 2002r. Studium jest dokumentem mającym na celu określenie polityki przestrzennej gminy oraz lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. W 2007 roku została podjęta uchwała Nr V/31/07 z dnia 07 marca 2007 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa Zielona. W roku 2014 uchwałą nr LII/290/2014 z dnia 29 września 2014 roku zatwierdzone zostały zmiany Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Dąbrowa Zielona.

X. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Gmina Dąbrowa Zielona pokryta jest planem zagospodarowania przestrzennego w 100%. Od roku 2010 funkcjonują Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego dla wszystkich miejscowości Gminy Dąbrowa Zielona uchwalone uchwałami od Nr XXXV/211/09 do Nr XXXV/223/09 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 29 września 2009 roku (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 3 , poz. 44 – 50 oraz nr 4, poz. 51 – 56 z dnia 14 stycznia 2010 roku). W roku 2015 opreacowano plan dla obszaru położonego w miejscowości Dąbrowa Zielona w rejonie Pl. Kościuszki uchwalonego uchwałą Rady Gminy Dąbrowa Zielona Nr III/14/2015 z dnia 26- stycznia 2015r. oraz plan dla obszaru w miejscowościach Soborzyce-Zaleszczyzny, Cieletniki, Raczkowice, Św. Anna i Dąbrowa Zielona uchwalonego uchwałą Rady Gminy Nr VI/32/2015 z dnia 28 kwietnia 2015r., dla obszarów położonych w miejscowości Dąbrowa Zielona I Soborzyce-Wierzbie uchwalonych uchwałą nr VI/33/2015 z dnia 28 kwietnia 2015r. W roku 2017 uchwalono plan dla wydzielonych obszarów w miejscowościach Soborzyce, Cielętniki, Lipie uchwałą Nr XXVIII/202/2017 z dnia 18 maja 2017r. W roku 2018 uchwalono plan dla obszaru zlokalizowanego w gm. Dąbrowa Zielona w miejscowości Lipie uchwałą Rady Gminy Dąbrowa Zielona nr XXXIX/266/2018 z dnia 27 marca 2018r. W 2018 roku wydano 13 wypisów i wyrysów z mpzp Gminy Dąbrowa Zielona, 109 zaświadczeń o przeznaczeniu nieruchomości w planach zagospodarowania przestrzennego. Zaopiniowano zgodność wykonywania podziału działek w 4 przypadkach tzw. wstępny podział nieruchomości.

Y. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy

Mieszkaniowy zasób Gminy na dzień 31.12.2018 r. składa się z 6 budynków, w których znajduje się 15 mieszkań komunalnych. Remonty budynków i lokali mieszkalnych prowadzone są na bieżąco oraz po opuszczeniu lokali przez najemców i wynikają z konieczności utrzymania stanu technicznego budynku na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo ludzi i mienia w okresie jego użytkowania, ochrony zdrowia i życia ludzi w pomieszczeniach budynku, zapewnienia użytkowania budynku i znajdujących się w nim pomieszczeń oraz urządzeń związanych z budynkiem zgodnie z przeznaczeniem, a w szczególności zapewnienia warunków umożliwiających zaopatrzenie w wodę, energię elektryczną, ciepłą, odprowadzenie ścieków, usuwanie stałych odpadów i ochronę p.poż.

Zestawienie lokali mieszkalnych oddanych w najem – podsumowanie miejscowościami.

Lp.	Miejscowość	Ilość lokali	Powierzchnia (m ²)
1.	Dąbrowa Zielona	8	403,88
2.	Olbrachcice	2	114,0
3.	Soborzyce	3	110,6
4.	Dąbek	2	92,5
5.	Rogaczew	3	155,0
Łącznie na terenie Gminy Dąbrowa Zielona		15	875,98

Z. Program Ochrony Środowiska

Celem utworzenia programu jest realizacja polityki ekologicznej państwa, dlatego też opracowanie programu uwzględnia wymagania określone w art. 14 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska.

Jako nadrzędny cel programu określono:

Osiągnięcie zrównoważonego, zharmonizowanego ze środowiskiem naturalnym rozwoju Gminy, który umożliwi poprawę środowiska przyrodniczego, osiągnięcie standardów europejskich, jak i wysokiej jakości życia społeczności lokalnej poprzez optymalne wykorzystanie walorów turystycznych i rozwój infrastruktury. Programem tym objęte są następujące jego elementy: budowa geologiczna i zasoby kopalin, powierzchnia ziemi i zasoby glebowe, zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa, świat roślin i zwierząt, prawna ochrona przyrody i krajobrazu, gospodarka leśna, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, promieniowanie elektromagnetyczne.

W ramach realizacji programu w 2018 r. można wymienić następujące inwestycje i przedsięwzięcia: budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dąbrowa Zielona, zakup samochodu asenizacyjnego z beczką, remonty dróg lokalnych, budowa mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz w indywidualnych gospodarstwach domowych. Przedstawione przedsięwzięcia opisane są szczegółowo w dalszej części raportu.

AA. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Jest to dokument o charakterze strategicznym, w którym wyznaczone są szczegółowe cele, które umożliwią obniżenie niskiej emisji na terenie Gminy Dąbrowa Zielona. Wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej jest związane z przyjęciem w 2007 roku tzw. pakietu energetyczno-klimatycznego Unii Europejskiej, którego głównymi celami są: podniesienie efektywności energetycznej o 20%, podniesienie udziału OZE w miksie energetycznym oraz obniżenie emisji gazów cieplarnianych o 20% (tzw. pakietu 3x20) do 2020 r. PGN jest dokumentem wymaganym przy składaniu wniosków przez gminy o wsparcie ze środków UE w ramach perspektywy 2014–2020.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Dąbrowa Zielona obejmuje całość obszaru administracyjnego Gminy Dąbrowa Zielona i jest spójny z dokumentami nadrzędnymi, tj. m.in. Programem ochrony powietrza województwa śląskiego, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Dąbrowa Zielona, a także miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, obowiązującymi w Gminie Dąbrowa Zielona.

Gmina Dąbrowa Zielona wraz z Gminą Przyrów jako partnerzy projektu stara się za pośrednictwem Lidera – Gminy Olsztyn o dofinansowanie zadania pn. "Zielona Jura" - w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL), Priorytet IV. Działania 4.1. Odnawialne źródła energii. W związku z powyższym gmina Dąbrowa Zielona zawarła z Gminą Olsztyn w 2018r. Umowę Partnerską. Celem nadrzędnym Projektu jest poprawa efektywności produkcji i zużycia energii, wzrost produkcji i dystrybucji energii odnawialnych źródeł. W projekcie przewidziana jest również wymiana piecy c.o. na piece ekologiczne. Całkowita wartość projektu wynosi 11 351 282,19 zł, natomiast wkład własny wynosi 2 672 592,64 zł.

BB. Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Celem opracowania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dąbrowa Zielona jest zaplanowanie bezpiecznego dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego usunięcia wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy do końca 2032 r. W wyniku zbiórki w 2018r. zebrano i unieszkodliwiono 45,64 Mg azbestu z terenu Gminy Dąbrowa Zielona był to etap IV, natomiast w poprzednich latach w I, II i III etapie zbiórki zebrano i unieszkodliwiono ponad 273 Mg płyt azbestowo – cementowych.

Odbiór, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest w latach 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Ilość w m ²	11 000	5 633	5 204	121,94

CC. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dąbrowa Zielona

Utrzymanie porządku i czystości jest nie tylko obowiązkiem każdej gminy, ale również jej mieszkańców, którzy są właścicielami położonych na jej terenie nieruchomości. Każdy właściciel jest zobowiązany do utrzymania porządku i czystości na terenie swojej nieruchomości. Uchwałą Rady Gminy Dąbrowa Zielona nr XX/137/2016 15.07.2016r. zatwierdzono regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dąbrowa Zielona.

Gmina Dąbrowa Zielona tak jak pozostałe samorządy od 01 lipca 2013 roku musiała zorganizować system gospodarowania odpadami na terenie gminy. W ramach systemu musiała przekonać mieszkańców do tego, aby chcieli segregować odpady, aby robili to dobrze i widzieli sens segregacji. Cele te udało się osiągnąć, gdyż 99 % mieszkańców gminy segreguje odpady u źródła. Dodatkowo w ramach systemu zachęcamy mieszkańców do kompostowania odpadów zielonych oraz kuchennych, które ulegają biodegradacji i stanowią znakomity kompost do ogródków.

Jak co roku organizowana jest akcja „sprzątnięcia świata”, do której w szczególności zachęcamy dzieci ze szkół znajdujących się na terenie gminy. W ubiegłym roku nawet przedszkolaki zaangażowały się w sprzątnięcie okolicy przedszkola. Dodatkowo gmina stara się pozyskać środki zewnętrzne na realizację zadań mogących wpływać na jakość powietrza, wody oraz zdrowia ludzkiego.

Władze gminy już w 2010r. wprowadziły i upowszechniły wśród mieszkańców selektywną zbiórkę odpadów, poprzedzoną spotkaniami informacyjnymi oraz udostępniając bezpłatnie worki oddzielnie do zbiórki odpadów z tworzyw sztucznych, papieru i szkła. Działanie to cieszyło się dużym zaangażowaniem mieszkańców z obszaru całej Gminy.

Rozwój świadomości w zakresie ekologii i ochrony środowiska mieszkańców gminy wspierany będzie również dzięki wsparciu udzielanemu dla przedsięwzięć polegających na redukcji niskiej emisji w tym wymiany indywidualnych źródeł ciepła na piece ekologiczne. Na zadanie to gmina zabezpieczyła w w budżecie kwotę 665 tyś. W ramach gospodarki odpadami odebrano od mieszkańców 155.2 Mg odpadów. Za odbiór i zagospodarowanie odpadów wykonawca otrzymał kwotę 342 009,18 zł.

DD. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dąbrowa Zielona

W roku 2018 Gmina Dąbrowa Zielona realizowała „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dąbrowa Zielona w 2018r” przyjęty uchwałą nr XXXIX/271/2018 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 27 marca 2018r. Program ten gwarantował opiekę nad zwierzętami bezdomnymi, zapobieganie bezdomności zwierząt oraz utylizację martwych zwierząt, których właściciel nie został ustalony. W związku z tym została podpisana umowa na „kompleksową usługę związaną z opieką nad bezdomnymi zwierzętami odłowionymi z terenu Gminy Dąbrowa Zielona oraz na odbiór martwych zwierząt, których właściciel nie został ustalony”.

Umowa przewidywała:

- wyłapywanie, transport i umieszczanie zwierząt uznanych za bezdomne w schronisku,
- obsługa weterynaryjna, leczenie zwierząt, pomoc weterynaryjna zwierzętom które ucierpiały w kolizjach drogowych,
- zapewnienie zwierzętom opieki w schronisku dla bezdomnych zwierząt oraz

szukanie nowych właścicieli /adopcja/,
– sterylizacja, kastracja, znakowanie zwierząt,
W roku 2018 zapewniono opiekę w schronisku 29 psom. Zbierano również i przekazywano do utylizacji padłe zwierzęta poszkodowane w czasie kolizji drogowych /psy, koty, sarny/. Na realizację programu przeznaczono kwotę 29.880,00zł.

EE. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Dąbrowa Zielona na lata 2017-2025

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Dąbrowa Zielona na lata 2017-2025 został przyjęty Uchwałą Nr XXXII/219/2017 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 04.08.2017r., aby precyzyjnie zidentyfikować potrzeby w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych w sferze społecznej, ekonomicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej w gminie w celu dalszego przeznaczenia środków finansowych na działania w tym zakresie, na 3 Podobszarach: Cielętniki, Olbrachcice i Dąbrowa Zielona.

Cele główne odnoszące się do obszaru rewitalizacji:

1. Ożywienie społeczno – gospodarcze gminy.
2. Modernizacja infrastruktury technicznej oraz przestrzeni publicznej.
3. Środowisko przyjazne mieszkańcom.

Zadania zrealizowane w 2018 roku w ramach Programu:

- wybudowanie 5,5 km. sieci kanalizacyjnej,
- zakup samochodu asenizacyjnego,
- montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej i indywidualnych gospodarstwach domowych,
- realizacja programów: Maluch+, Smyki zdobywają świat od najmłodszych lat, Wszystko w głowie, czyli wzmocnienie potencjału edukacyjnego Gminy Dąbrowa Zielona, Aktywni w sieci – kompetencje cyfrowe dla mieszkańców Gminy Dąbrowa Zielona.

FF. Gminna Strategia Rozwiązywanie Problemów Społecznych

System pomocy społecznej jako jeden z elementów zabezpieczenia społecznego polityki społecznej państwa ma za zadanie wspieranie osób i rodzin, które z przyczyn obiektywnych nie są w stanie zaspokoić swoich elementarnych potrzeb życiowych. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności z wprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej i ekologicznej. Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Dąbrowa Zielona odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który bezpośrednio i pośrednio udziela świadczeń, współpracuje z organizacjami i instytucjami lokalnymi, aktywizuje środowisko lokalne oraz prowadzi diagnostykę w środowisku.

1. AKTYWIZACJA I INTEGRACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

1. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa i poprawy warunków życia osób i rodzin żyjących w biedzie.

Lp.	FORMA POMOCY	LICZBA RODZIN	KWOTA
1.	Zasiłki stałe	27	130 152
2.	Zasiłki okresowe	47	46 368
3.	Zasiłki celowe	54	27 332
4.	Zasiłki w formie pokrycia kosztów dożywiania dla dzieci i dorosłych	78	55 447
5.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	27	10993
6.	Decyzje kierujące do Środowiskowego Domu Samopomocy	32	616 542
7.	Stypendia szkolne	58	50 000
8.	Osoby wykonujące Prace społecznie użyteczne	5	-
9.	Ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały	18	8.362,00
10.	Usługi opiekuńcze świadczone w domu podopiecznego	8	38.824,78

2. Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia zwłaszcza długotrwałego i eliminowanie jego negatywnych skutków. Realizacja prac społecznie użytecznych przez 5 osób. Prowadzenie pracy socjalnej motywującej do uzyskania zatrudnienia. Udzielenie pomocy finansowej dla 22 rodzin z tytułu bezrobocia.
3. Tworzenie warunków readaptacji społecznej dla osób i grup wykluczonych społecznie i zagrożonych marginalizacją (w szczególności osób bezdomnych i opuszczających zakłady karne). W 2018r po opuszczeniu zakładu karnego pomoc otrzymała 3 osoby.

2. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym pełnienie społecznie aktywnej roli i integrację ze środowiskiem.
2. Przeciwdziałanie wykluczeniu ludzi starszych poprzez dążenie do zwiększenia aktywności życiowej oraz pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku, stanu zdrowia.

W ramach tego zadania realizowane są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Usługi opiekuńcze w domu podopiecznego świadczy 1 opiekunka środowiskowa. Opieką objętych jest 8 rodzin na podstawie rodzinnych wywiadów środowiskowych.

Ponadto, w 2018r. na podstawie dokonanej analizy sytuacji złożono wnioski w ramach programu SENIOR+ o kontynuację działania Dziennego Domu Pobytu na terenie Gminy Dąbrowa Zielona. Celem głównym realizacji zadania jest wsparcie seniorów poprzez

umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej. Seniorom została udostępniona infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe na rzecz środowiska lokalnego.

Uczestnikami zajęć w Dziennym Domu "Senior - WIGOR" mogą być osoby nieaktywne zawodowo w wieku 60+ zarówno kobiety jak i mężczyźni, będący mieszkańcami Gminy Dąbrowa Zielona. Wsparciem objętych jest 15 osób. Adresatami projektu są mieszkańcy Gminy Dąbrowa Zielona, którzy ukończyli 60 rok życia.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 77 138,99 zł. w tym dotacja z budżetu państwa 21 249,00 zł., środki własne 55 889,00zł

W 2018 roku gmina pokrywała koszt pobytu 1 mieszkańca gminy w całodobowym domu pomocy społecznej

GG.Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020

Diagnozowaniem zjawiska przemocy w rodzinie, profilaktyką w tym zakresie oraz koordynacją działań pomocowych dla rodzin doświadczających przemocy domowej zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- Kuratorskiej Służby Sądowej.

Rodziny, w których zdiagnozowano problem przemocy domowej zostają objęte interdyscyplinarnymi działaniami w ramach procedury Niebieska Karta od momentu potwierdzenia przemocy w rodzinie do czasu jej trwałego ustania. Indywidualizowany plan pomocy rodzinom, w których występuje przemoc realizowany jest przez członków grup roboczych we współpracy z członkami tych rodzin z wykorzystaniem wszystkich dostępnych form pomocy.

Z analizy procedur Niebieska Karta prowadzonych wynika, że najczęściej przemocy domowej doświadczają kobiety w wieku 35-60 lat. Osobami stosującymi przemoc byli głównie mężczyźni, w większości przypadków mający problemy z nadużywaniem lub uzależnieni od alkoholu. Byli oni kierowani do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu uzyskania pomocy w rozwiązaniu problemu nadużywania alkoholu w różnych formach: leczenie farmakologiczne, wsparcie psychologiczne, udział w grupie AA. Wszystkie rodziny doświadczające przemocy domowej były objęte pracą socjalną, uzyskały informacje o możliwości korzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistów (prawnik, psycholog, mediator) w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w częstochowie.

W 2018 roku w rodzinach z Gminy Dąbrowa Zielona były założone 3 Niebieskie Karty.

N. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dąbrowa Zielona na lata 2018-2020 oraz jego realizacja

W Gminie Dąbrowa Zielona aktualnie realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 przyjęty uchwałą Nr XXXVI/250/2017 Rady Gminy w Dąbrowie Zielonej z dnia 29 grudnia 2017r. Główne założenia powyższego Programu zostały wpisane w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrowa Zielona na lata 2016-2020. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Zielonej jest podmiotem wykonującym zadania zawarte w Programie, które są realizowane w oparciu o zasadę pomocniczości i poszanowania podmiotowości dziecka i rodziny oraz prawa dziecka do:

1. wychowanie w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne

- z dobrem dziecka,
- 2. powrotu do rodziny,
- 3. utrzymania osobistych kontaktów z rodzicami biologicznymi, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów,
- 4. stabilnego środowiska wychowawczego,
- 5. kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku,
- 6. pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia,
- 7. ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka,
- 8. informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do wieku i stopnia dojrzałości
- 9. ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem,
- 10. poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej,
- 11. dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Cel główny: stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności dzieci, jak również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe:

1. Pozostanie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania, które będzie możliwe poprzez realizację następujących zadań:
  - Pomoc i wsparcie ze strony asystenta rodziny, zatrudnionego przez GOPS lub rodziny wspierającej w przewyżnianiu problemów opiekuńczo – wychowawczych.
  - Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
  - Wsparcie instytucjonalne dla rodzin dysfunkcyjnych.
  - Długofalowa praca socjalna.
2. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej, poprzez realizację następujących zadań:
  - Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży właściwych warunków opiekuńczo wychowawczych poprzez umieszczenie w placówkach opieki najbardziej zbliżonych do środowiska rodzinnego lub w formach instytucjonalnych odpowiednio dziecka, na czas kryzysu rodziny naturalnej.
  - Reintegracja rodziny poprzez ponowne podjęcie funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę naturalną przewyżnieniu problemów życiowych stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną oraz odtworzenie wzmocnienie funkcji rodziny naturalnej.
3. Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji.
4. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny.
5. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Zielonej udzielał wsparcia rodzinom dotkniętym problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wspieranie rodziny odbywało się za jej zgodą i aktywnym udziałem, z wykorzystaniem zasobów własnych i źródeł wsparcia zewnętrznego. Wspomaganie miało charakter kompleksowy i było ukierunkowane na życiowe usamodzielnienie się osób i rodzin poprzez przewyżnienie trudnych sytuacji życiowych. Działania wspierające były prowadzone w formie pracy z rodziną, pomocy materialnej dla rodzin pozostających w kryzysie oraz pomocy w opiece i wychowywaniu dziecka w szczególności polegały na:

1. Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
2. Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
3. Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo –wychowawczych rodziny,
4. Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
5. Pomocy w integracji rodziny,
6. Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
7. Umożliwieniu dostępu do poradnictwa specjalistycznego,

8. Zabezpieczeniu dziecka i rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia,

9. Dążeniu do reintegracji rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Zielonej realizował zadania z zakresu wspierania rodziny we współpracy ze służbami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, takimi jak:

- Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie,
- Urząd Gminy w Dąbrowie Zielonej,
- Policja,
- Placówki Oświatowe,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koniecpolu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Częstochowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Zielonej,
- Ośrodek Zdrowia, Poradnie Zdrowotne,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Sąd Rodzinny i Nieletnich w Myszkowie.

1. Asystent rodziny

Asystent rodziny jest pracownikiem samorządowym zatrudnionym przez Ośrodek Pomocy Społecznej lub inny podmiot na zlecenie gminy. Asysta rodzinna polega przede wszystkim na wspieraniu rodziny w funkcji opiekuńczo-wychowawczych i opiera się na realizacji wspólnie stworzonego planu pracy z rodziną, w 2018 roku opieką asystenta rodziny objętych było 7 rodzin, z czego 2 rodziny korzystały z pomocy powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy, 5 rodzin korzystało z pomocy asystenta powyżej 1 roku. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i wiąże się z aktywnym oraz całościowym wspomaganie rodziny. Asystentura rodziny ma bowiem również na celu pomoc w wypełnianiu codziennych obowiązków i zadań, motywowanie do podejmowania określonych działań, podtrzymywanie więzi uczuciowych w rodzinie, budowanie poczucia sprawczości, wspieranie w podnoszeniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i kompetencji społecznych, w tym także podejmowania pracy i dopełniania spraw urzędowych. U podstaw pracy asystenta rodziny leży zasada pomocniczości, współpracy, dobrowolności, a także poszanowania godności i prawa do samostanowienia klientów. Funkcje asystenta rodziny to: funkcja wsparcia psychiczno-emocjonalnego, diagnostyczno-monitorująca, opiekuńcza, doradcza, mediacyjna, wychowawcza, motywująco-aktywizująca oraz koordynacji działań skierowanych na rodzinę. Miejscem pracy asystenta rodziny jest miejsce zamieszkania danej rodziny bądź miejsce przez nią wskazane. Zakres jego zadań obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnego warsztatu pracy. Asystent rodziny najczęściej prowadzi pracę z rodziną w środowisku jej zamieszkania. Obok wspierania rodziny w podnoszeniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, na ogół zajmował się pomocą w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych, które najbardziej przytłaczają rodzinę oraz generują brak poczucia bezpieczeństwa i perspektyw na przyszłość.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny były przydzielane na wniosek pracowników socjalnych, rodziny te charakteryzowała:

- 1) Niewydolność opiekuńczo-wychowawczą, zwłaszcza w zakresie właściwego pełnienia ról rodzicielskich, stosowania odpowiednich metod wychowawczych, rozpoznawania potrzeb rozwojowych dziecka oraz organizacją czasu wolnego rodziny i dzieci,
- 2) Brak prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym w szczególności nieumiejętność gospodarowania środkami pieniężnymi, określania właściwej hierarchii potrzeb rodziny i utrzymywania czystości w mieszkaniu,
- 3) Nieporadność w załatwianiu spraw urzędowych,
- 4) Wielodzietność,
- 5) Niski poziom kwalifikacji zawodowych i bezrobocie.

2. Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań Gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Obowiązek współfinansowania przez gminę nie dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przed 1 stycznia 2012 r. W 2018 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Zielonej poniósł koszty związane z pobytem 2 dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 11.445,01 zł.

O. Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Gminie Dąbrowa Zielona

Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom na rok 2018 w Gminie Dąbrowa Zielona zawiera w sobie zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Program finansowany jest w całości z funduszy pochodzących z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W roku 2018 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 12 posiedzeń. Podczas posiedzeń opiniowano m. in. wnioski dotyczące wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wydano 4 postanowienia w ramach posiadanego limitu i usytuowania punktu sprzedaży. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku wpłynęło 12 wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe oraz kontynuowano postępowania z poprzedniego roku. W wyniku przeprowadzonych postępowań i rozmów motywacyjnych 3 wnioski skierowano do Sądu Rejonowego w Myszkowie w celu skierowania na przymusowe leczenie. Dla trzech osób zlecono wykonanie opinii biegłych sądowych dotyczących określenia stopnia uzależnienia od alkoholu.

Po rozmowach motywacyjnych 2 osoby zdecydowały się na podjęcie odwykowego leczenia szpitalnego, 7 osób skorzystało z wizyty lekarza rodzinnego w celu podjęcia farmakologicznego leczenia odwykowego, 1 osoba podjęła konsultacje w Punkcie Konsultacyjnym

Ponadto Gminna Komisja kierowała osoby uzależnione i współuzależnione na rozmowy do Punktu Konsultacyjnego, w którym zatrudniony był psychoterapeuta.

Osoby uzależnione informowano o możliwości uczestniczenia w spotkaniach grup AA działających na terenie naszej gminy.

W Punkcie Konsultacyjnym w roku 2018 zarejestrowanych było 170 konsultacji. Uczestniczyły w nich:

- osoby z problemem alkoholowym – 21 konsultacji,
- Dorosłe Dzieci Alkoholików – 5 konsultacji,
- osoby współuzależnione – 41 konsultacji,
- trudności emocjonalne dzieci i młodzieży – 103 konsultacje.

W większości przypadków osoby te skierowane były przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Z porad korzystali w tym roku przeważająco dorośli z syndromem DDA, dzieci i młodzież z trudnościami emocjonalnymi oraz osoby współuzależnione. Głównym celem psychoterapeuty Punktu Konsultacyjnego była psychoedukacja z zakresu uzależnienia, współuzależnienia, syndromu DDA, praca nad rozpoznawaniem uczuć, radzeniem sobie ze stresem, złością, śmiercią bliskiej osoby. Udzielano również wsparcia i porad pedagogicznych rodzicom oraz poinformowano o możliwościach skorzystania z pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Punkt Konsultacyjny był dostępny w każdy piątek w godz. od 14⁰⁰ do 18⁰⁰.

Działalność profilaktyczna realizowana była we wszystkich szkołach na terenie naszej gminy. Dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum zakupiono nagrody książkowe za

udział w konkursach o tematyce uzależnień od alkoholu, narkotyków, nikotyny, hazardu, internetu oraz złych nawyków odżywiania. Dofinansowano zakup nagród dla uczniów biorących udział w olimpiadzie czytelniczej „Czytam, rozumiem, wiem”. Dofinansowano zakup nagród i organizację konkursu recytatorskiego „Ku niepodległej”, konkursu wiedzy o II Rzeczypospolitej oraz dofinansowanie wieczornicy „Ojczyźnie na urodziny”. W ramach organizacji i finansowania imprez kulturalnych i sportowych z udziałem dzieci i młodzieży oraz finansowania czasu wolnego i pozalekcyjnych zajęć sportowych odbył się Turniej Piłki Ręcznej Dziewcząt zorganizowany przez szkołę podstawową w Dąbrowie Zielonej. Kolejną imprezą sportową, na którą udzielono dofinansowania dowozu zawodników na „Grand Prix w tenisie stołowym”, którego organizatorem była gmina Rędziny. Impreza zgromadziła wielu kibiców i była ciekawą formą spędzenia wolnego czasu. Dużym zainteresowaniem zawodników i kibiców cieszył się zorganizowany przez naszą gminę II etap VIII Jurajskiego Pucharu Nordic Walking, który odbył się w dniu 28.04.2018r. W ramach organizacji Pucharu dofinansowano zakup pucharów z tabliczkami, pakietów startowych, posiłku i wody dla uczestników marszu. W miesiącach wakacyjnych w ramach realizacji Programu dofinansowano obóz szkoleniowo-wypoczynkowy zorganizowany w Kluszkowicach dla członków Orkiestry Dętej działającej przy Gminnym Ośrodku Kultury w Dąbrowie Zielonej. Udzielono dofinansowania dla 2 sportowców do obozu kulturalno-sportowego w Dźwirzynie, który był nagrodą Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego RP dla wyróżnionych sportowców z terenu naszej gminy. Dla jednej osoby z rodziny dysfunkcyjnej udzielono dofinansowania do kolonii w Ośrodku Wypoczynkowym Caritas w Poniku k/Janowa. Dąbrowski Klub Seniora otrzymał dofinansowanie na zorganizowanie spotkania, na którym odbyła się pogadanka o dopalaczach i bezpieczeństwie. Dla zapewnienia bezpieczeństwa dzieci ze szkół i przedszkoli zakupiono elementy odblaskowe, które zostały przekazane dzieciom na spotkaniu z dzielnicowym. W ramach Programu organizowane i współfinansowane były imprezy kulturalne i sportowe z udziałem dzieci i młodzieży. Dla zapewnienia bezpieczeństwa dzieci ze szkół i przedszkoli zakupiono elementy odblaskowe, które zostały przekazane dzieciom na spotkaniu z dzielnicowym. Przez cały rok podejmowane są różnorodne działania profilaktyczne. Począwszy od ulotek informacyjnych skierowanych do szerokiego grona odbiorców, poprzez stałą ekspozycję gazetek, plakatów propagujących życie bez nałogów, a kończąc na bezpośrednich akcjach ze społeczeństwem.

P. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2018 przyjęty został Uchwałą XXXV/236/2017 Rady Gminy Dąbrowa Zielona z dnia 30 listopada 2017r. w sprawie: przyjęcia Roczno Programu Współpracy Gminy Dąbrowa Zielona z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami pożytku publicznego na 2018 rok. W programie współpracy wyznaczono następujące priorytetowe zadania gminy do wykonania w 2018r. obejmujące następujące obszary:

- 1) w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- 2) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- 3) turystyki i krajoznawstwa,
- 4) ochrony i promocji zdrowia; działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 5) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

W 2018 roku ogłoszono konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu w Gminie Dąbrowa Zielona w 2018 roku. Na realizację zadań wybranych w ramach tego obszaru zostały przekazane środki finansowe.

Do otwartego konkursu ofert przystąpiły 2 kluby sportowe, a były to:

1. Klub Sportowy „Dąbrowianka”;
2. Klub Sportowy „START”

W ramach konkursu złożono oferty na sumę oczekiwanego wsparcia finansowego

w kwocie 50.000,00 zł ogółem. W wyniku przeprowadzonego konkursu ofert oraz po rozpatrzeniu propozycji przedstawionej Wójtowi Gminy Dąbrowa Zielona przez Komisję Konkursową, Wójt Gminy Dąbrowa Zielona dokonał wyboru 2 ofert. Przyznano z budżetu Gminy Dąbrowa Zielona następujące dotacje na realizację zadania w kwocie:

1. Klub Sportowy "Dąbrowianka" – kwota 30 000,00 zł
2. Klub Sportowy "START" - kwota 20 000,00 zł.

Kwota wykorzystanych dotacji na realizację zadania publicznego: 49 881,21 zł. Ilość osób biorących udział w zadaniu: 115.

Organizacje pozarządowe czynnie uczestniczą w organizacji imprez sportowo – rekreacyjnych. Kluby sportowe są współorganizatorami festynów organizowanych dla miejscowej społeczności. Dużym zainteresowaniem cieszą się corocznie organizowane turnieje piłki nożnej z udziałem oldboy. Kibicami tych zawodów są całe rodziny, które wspierają aktualnych i byłych zawodników klubu.

Q. Inne programy i działania Wójta

1. Realizacja projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej

Lp.	Tytuł projektu	Zakres projektu	Źródło pozyskanego wsparcia
1.	Budowa kanalizacji W miejscowości Dąbrowa Zielona pn. „Ochrona dorzecza rzeki Wiercicy poprzez rozwiązanie problemów gospodarki wodno - ściekowej na terenie Gminy Dąbrowa Zielona realizowane przez budowę kanalizacji sanitarnej w Dąbrowie Zielonej - etap I, zakup wozu asenizacyjnego oraz montaż pomp dozujących na ujęciach wody.”	W wyniku realizacji inwestycji powstał: - system kanalizacji zbiorczej dla Dąbrowy Zielonej o długości ok 5,5 km, - zakup pomp dozujących - zakup samochodu asenizacyjnego	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
2.	„Słoneczna Dąbrowa Zielona”	W ramach projektu powstały 78 mikroinstalacje fotowoltaiczne w 78 indywidualnych mikroinstalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy 243,00 kWp, produkujących energię elektryczną na potrzeby gospodarstw domowych, znajdujących się na terenie gminy Dąbrowa Zielona.	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Katowicach w ramach RPO WSL 2014-2020.
3.	"Budowa mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej w Gminie Dąbrowa Zielona"	W ramach projektu zakupiono , zamontowano i uruchomiono 5 mikroinstalacji fotowoltaicznych działających w systemie on-grid, o mocach jednostkowych od 3,30 kWp do 34,925 kWp i łącznej mocy nie mniejszej	Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Katowicach w ramach RPO WSL

		niż 86,075 kWp. w: Gminnym Przedszkolu w Dąbrowie Zielonej, Dziennym Dom Pobytu „Senior+” w Dąbrowie Zielonej, Szkole Podstawowej w Olbrachcicach, Urzędzie Gminy w Dąbrowie Zielonej, Zespole Szkół w Dąbrowie Zielonej - obecnie Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Zielonej.	2014-2020.
4.	"Wzmocnienie potencjału ratowniczego jednostek OSP Gminy Dąbrowa Zielona poprzez zakup samochodu ratowniczo - gaśniczego dla potrzeb OSP w Dąbrowie Zielonej"	Sprzęt ratownictwa medycznego (defibrylatory, zestawy ratownictwa medycznego R-1, szyny Kramera, deski ortopedyczne) niezbędny do udzielania pomocy przedmedycznej poszkodowanym w zdarzeniach drogowych i innych miejscowych zagrożeniach.	dofinansowanie ze środków: - Funduszy Europejskich EFRR - Budżetu Państwa z kontraktu terytorialnego
5.	Projekt „ Smyki zdobywają świat od najmłodszych lat”	Zakup pomocy dydaktycznych Zakup elementów na plac zabaw Zakup tabletek – 19 szt. Zakup materiałów plastycznych Prowadzenie zajęć psychologicznych Zakup zabawek	Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania: 11.1.3. Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa śląskiego 2014-2020.
6.	Budowa Edukacyjnej fabryki piasku w miejscowości Dąbrowa Zielona wraz z kolportażem materiałów promocyjnych”	Zakup: piasku, dźwig, szuflada przeładunkowa z formami, prasa taśmociąg, przenośnik, wiaderko, waga i stanowisko z formami, zakup kredek dla dzieci.	współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”
7.	Aktywni w sieci – kompetencje cyfrowe dla mieszkańców Gminy Dąbrowa	- zakup laptopów wraz z komponentami i oprogramowaniem 3 - szkolenia komputerowe dla 35	współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach

	Zielona"	osób. Szkolenia przeprowadzone przez wykwalifikowanego instruktora według modułów: 1)Rodzic w Internecie – moduł adresowany do rodziców/opiekunów, poświęcony jest przygotowaniu rodzica do roli przewodnika dziecka w zakresie bezpiecznego i „mądrego” korzystania z Internetu. 2)Działam w sieciach społecznościowych – moduł skierowany do osób chcących zdobyć praktyczną wiedzę na temat sposobu funkcjonowania portali społecznościowych oraz możliwości ich wykorzystania na rzecz swojej społeczności lokalnej lub prywatnie. 3) Moje finanse i transakcje w sieci – moduł przeznaczony dla osób chcących nabyć umiejętności pozwalające skutecznie załatwić sprawy prywatne, biznesowe, finansowe i urzędowe za pośrednictwem Internetu.	Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. III oś priorytetowa – cyfrowe kompetencje społeczeństwa. Działanie 3.1. – Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych
8.	"Wszystko w głowie, czyli wzmocnienie potencjału edukacyjnego Gminy Dąbrowa Zielona"	Realizacja zadania to wsparcie w formie dodatkowych zajęć dla uczniów oraz zwiększenie dostępności do dodatkowych form doskonalenia kompetencji kluczowych. Zajęcia skierowane do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mających problemy z opanowaniem wiedzy, jak i dla uczniów bez dysfunkcji chcących rozwinąć kompetencje kluczowe, niemających możliwości rozwijania swoich umiejętności poza szkołą. Wsparciem objęci są również uczniowie z wadami wymowy i wadami postawy.	Projekt w ramach RPO WSL 2014-2020, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego

2. Realizacja projektów finansowanych ze środków krajowych

Lp.	Tytuł projektu	Zakres projektu	Źródło pozyskanego wsparcia
-----	----------------	-----------------	-----------------------------

1.	Ochrona i Pielęgnacja uszkodzonego pomnika przyrody w miejscowości Cielętniki	Zakres rzeczowy: - Zabiegi pielęgnacyjne 1 szt. starodrzewu - Wykonanie ogrodzenia	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska I Gospodarki Wodnej w Katowicach
2.	Szkolny Klub Sportowy II edycja	Zajęcia pozalekcyjne prowadzone w formule Szkolnych Klubów Sportowych	Minister Sportu i Turystyki
3.	Wyposażenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej w SP Dąbrowa Zielona i SP w Olbrachcicach	Wyposażono 2 gabinety w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy.	Wojewoda Śląski
4.	Wyposażenie nowej pracowni komputerowej SP Dąbrowa Zielona	Zakup wyposażenia Sali lekcyjnej-meble	Rezerwa 0,4 % Minister Edukacji Narodowej
6.	Remont Mostu na rzece Wiercica w ciągu drogi gminnej w miejscowości Dąbek	Zakres rzeczowy: - Wymiana drewnianej konstrukcji mostu; - Utwardzenie podjazdu	MSWiA
7.	Remont Drogi gminnej w miejscowości Dąbek dz. ewid. 4345	Powstało w km0+000 do km 0+250 drogi Wykonano: - roboty ziemne, korytowani, wykonanie podbudowy tuczniowej i nakładki	MSWiA
8.	Remont Drogi gminnej w miejscowości Dąbek dr na dz. ewid. 4785	Powstało 07000 do km 07980 drogi Wykonano: - roboty ziemne, korytowanie, wykonanie podbudowy tuczniowej i nakładki	MSWiA
9.	Zbiórka azbestu Zbieranie, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest, pochodzących z posesji, stanowiących własność osób fizycznych, na terenie gminy Dąbrowa Zielona – etap IV	Zbieranie, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest	Projekt dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

3. Ochrona i pielęgnacja pomnika przyrody w miejscowości Cielętniki - Lipa

W ramach opieki nad zabytkami na terenie Gminy Dąbrowa Zielona w 2018 roku został złożony wniosek o dofinansowanie zadania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach pod nazwą: Ochrona i pielęgnacja uszkodzonego pomnika przyrody w miejscowości Cielętniki. Fundusz, działający na mocy ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska, Rozporządzenia Ministra

Środowiska z dnia 13.12.2017 oraz na podstawie Rozstrzygnięcia Zarządu Funduszu z dnia 04.07.2018 udzielił Gminie Dąbrowa Zielona dotacji do kwoty 3.983 zł. co stanowiło 79,93% kosztu zadania. Pomnikowa lipa liczy ok.750 lat i rośnie 2m od prezbiterium neogotyckiego kościoła parafialnego p.w. Przemienienia Pańskiego w Cieleśnikach. W nocy z 5 na 6 września 2017 roku w wyniku działania silnego wiatru (orkan Ksawery) drzewo zostało poważnie uszkodzone. Głównym celem planowanego zadania było zachowanie pomnika przyrody i poprawienie jego kondycji oraz bezpieczeństwa. Celem kolejnym pod względem wartości historycznej, religijnej, kulturowej i przyrodniczej, było nadanie funkcji pomnikowi drzewa „weterana”, które ma świadczyć o swojej historii. Pod tym względem wykonano również tablice informacyjne, które obrazowo przypominają wygląd lipy sprzed wichury. W pierwszym etapie, ponieważ drzewo rośnie 2m od prezbiterium neogotyckiego kościoła, ze względu bezpieczeństwa wykonano cięcie redukcyjne pozostałego przewodnika zgodnie z wytycznymi dendrologa. W następnym etapie w celu zabezpieczenia uszkodzonego pnia wykonano ogrodzenie.

4. Informacja dotycząca organizacji w 2018r. robót publicznych i prac społecznie użytecznych

W ramach robót publicznych zawarto 7 umów z Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie o zatrudnienie bezrobotnych w ramach robót publicznych. Zatrudniono 7 osób w okresie od 15 marca 2018 r. do 14 grudnia 2018 r. na czas określony od 2 do 6 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy. W stosunku do 4 pracowników kontynuowano zatrudnienie przez trzy miesiące, w wymiarze jedna/druga etatu, a dwóch pracowników zostało zatrudnionych przez 1 miesiąc, w wymiarze jedna/druga etatu. Refundacji podlegało wynagrodzenie w wysokości 1400 zł. + składka na ubezpieczenie społeczne w wysokości 239,40 zł. tj. 17,10 % z kwoty 1400 zł.

Całkowity koszt zatrudnienia pracowników w ramach robót publicznych wyniósł 61770,64 zł. z czego zrefundowano 39243,06 zł.

W Urzędzie Gminy w 2018 r. zorganizowano prace społecznie użyteczne na podstawie Porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie w okresie od 20.06.2018 r. do 20.11.2018 r.

- liczba pracowników – 5 osób
- liczba przepracowanych godzin – 1000 godz.
- łączna kwota wypłaconych wynagrodzeń – 8300,- zł.

wysokość refundacji z Funduszu Pracy - 4980 zł.

5. Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Soborzycach

Środowiskowy Dom Samopomocy w Soborzycach jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczy swoje usługi w godzinach od 8:00 do 16:00 (jeśli jest wyjazd integracyjny lub wycieczka to dłużej) od poniedziałku do piątku. Stan uczestników na 31.12.2018 roku wynosił 34 osoby, frekwencja w 2018 roku wynosiła 55,32 %.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Soborzycach jest ośrodkiem wsparcia typu A,B. Z liczby 34 uczestników, którzy uczęszczali w 2018 roku, 14 to osoby chore psychicznie, 20 to osoby upośledzone umysłowo i fizycznie w stopniu umiarkowanym i znacznym. Według podziału na płeć z usług ŚDS korzystało 14 kobiet i 20 mężczyzn. Średnia wieku uczestników wynosi ok. 53 lat.

Praca w Środowiskowym Domu Samopomocy opiera się na rocznym planie pracy. Dodatkowo dla każdej z grup tworzymy miesięczne plany pracy.

Każdy uczestnik posiada indywidualnie opracowany plan postępowania wspierająco – aktywizującego, który poddawany jest półrocznej i rocznej ocenie pod kątem jego realizacji.

Główną formą działalności ŚDS jest terapia zajęciowa oparta na w/w. planach. Formy terapii są następujące: zajęcia plastyczno – techniczne, zajęcia manualne, rękodzielnictwo, zajęcia krawieckie oraz komputerowe. Uczestnicy ŚDS biorą udział w treningach, podczas

których nabywają nowych umiejętności i doskonala je, co przeklada sie na lepsze funkcjonowanie w spoleczestwie . Naleza do nich:

- trening lekowy
- trening kontaktow interpersonalnych
- trening higieniczny
- trening kulinarny
- trening budzetowy
- trening gospodarczy
- trening praktyczny kroju i szycia
- trening zarzadzania czasem wolnym

Do uslug rehabilitacyjnych w placowce nalezy: magnetostymulacja, gimnastyka ogolnorozwojowa, cwiczenia na przyrzadach , gry i zabawy sprawnosciowe, spacer, w okresie wiosennym, letnim i jesiennym - wycieczki do lasu. Uczestnicy korzystaja rowniez z zabiegow maty masujacej oraz fotela i poduszki masujacej. Dodatkowo od pazdziernika 2018 r. zatrudniono fizjoterapeute, ktory swiadczy uslugi masazu i cwiczen rehabilitacyjnych dla uczestnikow SDS.

W 2018 roku dla uczestnikow zorganizowano nastepujace imprezy:

- jednodniowa wycieczka do Wadowic,
- spotkanie z Rodzinami uczestnikow z okazji Dnia Matki,
- trzy wyjazdy jednodniowe - do kina, oraz wycieczka rekreacyjna do Sielpii,
- wyjazd na impreze integracyjna do Zawiercia,
- wyjazd na sportowa olimpiade do Czestochowy,
- warsztaty rękodzielnicze z udzialem mlodzi ze SP w Dąbrowie Zielonej,
- warsztaty rękodzielnicze prowadzone przez EtnoJurą w Żarkach,
- spotkanie integracyjne z udzialem uczestnikow Dziennego Domu Senior + (warsztaty oraz grill),
- koncert kompozytora i artysty Tomasza Żółtko.

Swoje prace i dokonania uczestnicy prezentowali na:

- Regionalnym Konkursie na Palmę, Pisanke i Marzanne w Dąbrowie Zielonej,
- Powiatowym Konkursie „Papierowy Świat” w Dąbrowie Zielonej,
- XIX Regionalnym Konkursie na tradycyjne ozdoby bibulkowe pt. „Kwiaty w Olsztynie”,
- Dozynkach Gminnych.

W Środowiskowym Domu Samopomocy dla uczestnikow zorganizowano nastepujace uroczystosci; Dzień Kobiet, tłusty czwartek - zabawa karnawałowa, Spotkanie Wielkanocne, Dzień Matki, ogniska na swiezym powietrzu, Wigilie, imieniny i urodziny dla uczestnikow, ktorzy wyrazili zgode na ich organizacje.

W swojej dzialalnosci SDS w Soborzycach wspolpracowal z nastepujacymi osobami i instytucjami:

- rodzinami i opiekunami prawnymi uczestnikow - wymiana informacji.
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Spolecznej w Dąbrowie Zielonej, Przyrowie, Żytnie, Koniecpolu oraz Mykanowie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Czestochowie,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Czestochowie - badania, konsultacje uczestnikow,
- Szpitalem Psychiatrycznym w Lublińcu- odwiedziny, konsultacje, kontakt telefoniczny,
- Gminnym Ośrodkiem Kultury w Dąbrowie Zielonej, Olsztynie - konkursy,
- Zespół Szkół w Koniecpolu, Gminne Przedszkole w Dąbrowie Zielonej, Zespół Szkół w Dąbrowie Zielonej, Szkoła Podstawowa w Olbrachcicach- występy uczniow i przedszkolakow, praktyki zawodowe,
- Parafia Rzymskokatolicka w Soborzycach - posluga duszpasterska, odwiedziny proboszcza(m.in. Dzień Chorego), udzial w uroczystosciach,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Czestochowie i Zawierciu.

Budzet SDS Soborzycy w 2018 roku wyniosl 616 542,40 zł i zostal wykorzystany w calosci.

6. Rozwój ekonomii spolecznej w Gminie Dąbrowa Zielona

W ramach dobrych praktyk za staraniem Wójta Gminy utworzono Spółdzielnię Socjalną „Przyszłość” - pierwszy lokalny podmiot ekonomii społecznej w Gminie Dąbrowa Zielona. W dniu 22 października 2013 roku Rada Gminy Dąbrowa Zielona podjęła uchwałę Nr XLII/234/2013 w sprawie powołania spółdzielni, gdzie Gmina Dąbrowa Zielona wraz ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Dąbrowa Zielona „Dąbrowiaczy” jako osoby prawne stały się członkami założycielami spółdzielni.

W 2013 roku Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (JOWES) prowadzony przez Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie zaprosił Gminę Dąbrowa Zielona na Konferencję pt. *Przedsiębiorczość społeczna szansą na rozwój lokalny* promując korzyści jakie samorządom daje współpraca z podmiotami ekonomii społecznej oraz zachęcał władze lokalne do tworzenia systemu wsparcia przedsiębiorczości społecznej poprzez dostarczanie usług publicznych oraz wzmoczenie działań na rzecz aktywizacji i zatrudnienia. Z uwagi na fakt, iż Gmina Dąbrowa Zielona jest gminą typową rolniczą, ekologiczną, w której brak jest zakładów przemysłowych, jedyną ofertą ze strony Gminy jest kilkumiesięczne zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych czy prac społecznie użytecznych. Lokalni przedsiębiorcy często prowadzą firmy rodzinne lub działają jednoosobowo, a wiele osób podejmuje prace dorywcze, sezonowe w gminie lub poza nią albo po prostu opuszczają naszą Gminę.

Od wielu lat poszukuje się innowacyjnych (nowatorskich) rozwiązań by wzbogacić rynek pracy w naszej Gminie i obniżyć poziom bezrobocia. Pozyskuje się środki z Europejskiego Funduszu Społecznego na wsparcie osób wykluczonych społecznie oferując warsztaty z doradcą zawodowym, kursy zawodowe i szkolenia lecz i tak miejsc pracy przybywa niewiele. Dlatego też Gmina Dąbrowa Zielona przystąpiła do założenia spółdzielni socjalnej, a jej głównym celem było przywrócenie na rynek pracy grupy osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Dąbrowa Zielona. Nowo powstała Spółdzielnia zatrudniała 13 osób. Ofertą Spółdzielnia stara się odpowiedzieć choć w części na potrzeby rynku pracy Gminy Dąbrowa Zielona poprzez wielobranżowe świadczenie usług na jak najwyższym poziomie. Branża gastronomiczno-cateringowa świadczy usługi w formie przygotowania i wydawania posiłków w ramach dożywiania dzieci w szkołach na terenie naszej gminy, prowadzi produkcję i sprzedaż obiadów domowych z dowozem do klienta. W ramach „ruchomej gastronomii” obsługuje imprezy lokalne, okolicznościowe (komunie, chrzciny, osiemnastki itp.). W ramach przyznanych środków finansowych została wyposażona w nowoczesny sprzęt tj. samochód dostawczy, piec konwekcyjno-parowy, zmywarkę, pakowaczkę i inne urządzenia, których nie byłaby w stanie zakupić z własnych środków. Branża remontowo-budowlana świadczy usługi remontowe w zakresie prac konserwatorskich, obsługi pieców grzewczych, wywóz ścieków, nieczystości, utrzymanie zieleni, roboty rozbiórkowe, konserwacja i remont lokalnych wodociągów, realizacja przyłączy wodno-kanalizacyjnych, w tym usuwanie awarii, odśnieżanie dróg itp. Aby świadczone usługi były na jak najwyższym poziomie branża ta została wyposażona w ramach przyznanych środków w samochód dostawczy, beczkę asenizacyjną, pług do odśnieżania pobocza, przyczepę zaczepianą do ciągnika, rozsiewacz do nawozu i piasku, zagęszczarki do kostki brukowej oraz wiele innego sprzętu do świadczenia usług.

Obecnie Spółdzielnia Socjalna „Przyszłość” jest samodzielnym, dobrze prosperującym przedsiębiorstwem ekonomii społecznej. Jej działalność oparta jest na wartościach solidarności i samorządności. Odgrywa ważną rolę w społecznym rozwoju lokalnym. Z uwagi na stabilną płynność finansową stawia na rozwój wprowadzając nowe oferty świadczonych usług i poszerzenie grona zadowolonych klientów. Pracownicy zatrudnieni w spółdzielni doskonalą swoje umiejętności, wiedzę i praktykę poprzez uczestnictwo w różnych specjalistycznych szkoleniach. Są przedsiębiorczy, chcą pracować w zespole, wspólnie i solidarnie odpowiadać za firmę, dzielić zyski i inwestować w Spółdzielnię Socjalną. To czynnik ludzki jest najważniejszym gwarantem sukcesu w prowadzeniu wspólnej działalności.